

Α' ΜΕΡΟΣ: ΠΑΡΑΓΩΓΗ

2. ΕΠΙΘΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ

- 2.1. ΕΠΙΘΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ**
- 2.2. ΕΠΙΘΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΙΘΕΤΩΝ**
- 2.3. ΕΠΙΘΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ**
- 2.4. ΕΠΙΘΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΡΗΜΑΤΩΝ**

2.1. ΕΠΙΘΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

2.1.1. ΠΡΟΣΩΠΟ ΠΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

ΑΡΣΕΝΙΚΑ

- άς**: γιαουρτάς, κλειδαράς, πλακάς, τζαμάς, ψωμάς, (ω-)ρολογάς
- αδόρος**: γρασαδόρος, κανταδόρος, κολπαδόρος, κομπιναδόρος, λουστραδόρος, ταβλαδόρος, τζογαδόρος, τερναδόρος, τσιλιαδόρος
- άρης**: βαρκάρης, λυράρης, τσαγκάρης
- άριος**: αποθηκάριος, αρχάριος, βιβλιοθηκάριος, ιμπρεσάριος, καγκελάριος, κομισάριος, λεγεωνάριος,
- έας**: αντιβασιλέας, απαγωγέας, αποστολέας, βαφέας, γονέας, γραμματέας, δεκανέας, διερμηνέας, δρομέας, εισαγγελέας, εισβολέας, ιερέας, ιππείς, κουρέας, μεταφορέας, συγγραφέας, τραυματιοφορέας, υποβολέας
- ιάρης**: αρκουδιάρης, καρβουνιάρης, σκουπιδιάρης, ταβερνιάρης
- ίας**: αισθηματίας, αντιρρησίας, εγκληματίας, εισοδηματίας, καταληψίας, κινηματίας, κτηματίας, πραξικοπηματίας
- ιάς**¹: βαφιάς, γραφιάς
- ιέρης/-έρης**: γονδολιέρης, καμαριέρης, καμηλιέρης, κανονιέρης, καροτσέρης, κρουπιέρης, λαντζιέρης, μουνιέρης, μπαρμπιέρης, νταλικιέρης, πορτιέρης, ταπετσιέρης, τιμονιέρης, τραπεζιέρης, χασομέρης
- ίτης**: ισοβίτης, μεσίτης, τεχνίτης, τραπεζίτης
- ίστας**: αρσιβαρίστας, γραφίστας, κιθαρίστας, μπασκετμπολίστας, πιανίστας, τενίστας
- ιστής**: α) οπαδός: ανθρωπιστής, βουδιστής, δαρβινιστής, δημοτικιστής, διεθνιστής, εγωιστής, εθνικιστής, ειρηνιστής, ελληνιστής, ιδεαλιστής, καπιταλιστής, μαζοχιστής, νατουραλιστής, ομηριστής, ρατσιστής, ρεαλιστής, φεμινιστής, υλιστής, β) πρόσωπο που ενεργεί - επάγγελμα: ανθυπασιστής, ασφαλιστής, βαπτιστής, βιολιστής, γενετιστής, διαφημιστής, εκτελωνιστής, εφοπλιστής, οδοκαθαριστής, οικιστής, παραθεριστής, ποδοσφαιριστής, συναξαριστής, τραγουδιστής, φροντιστής, χρηματιστής
- ιώτης/-ώτης**: θιασώτης, επαρχιώτης, νησιώτης, πανηγυριώτης, ταξιδιώτης
- ουλάς**: αυγουλάς, νερουλάς
- τήρας**: κλητήρας, μαιευτήρας, μνηστήρας, (εθνο-)σωτήρας
- της/-τής**: α) πρόσωπο που ενεργεί: αιμοδότης, ακροατής, βασανιστής, βουτηχτής, διαδηλωτής, διοργανωτής, διώκτης, δραπέτης, δωρητής, ελευθερωτής, εμπρηστής, εξεταστής, επιβάτης, ερευνητής, ισοβίτης, καταναλωτής, κλέφτης, κριτής, κυβερνήτης, μετανάστης, (συμ-)μαθητής, ναυαγοσώστης, παίκτης, πελάτης, πλανήτης, ποιητής, πότης, προδότης, προμηθευτής, ραδιοπειρατής, συνομιλητής, σφάχτης, υποστηρικτής, φοιτητής, φταίχτης, β) επάγγελμα: αεροπαγίτης, (ευρω-)βουλευτής, γανωτής, διακοσμητής, εκφωνητής, ελεγκτής, εργάτης, εργοδότης, εφέτης, καθηγητής, καλλιεργητής, καντηλανάφτης, καραγκιοζοπαίκτης, μεταφραστής, ναυλωτής, νεκροθάφτης, οργανοπαίκτης, πεταλωτής, προπονητής,

πωλητής, ράφτης, (αρχι-)συντάκτης, σχεδιαστής, τηλεγραφετής, τηλεφωνητής, υπηρέτης, χαράκτης, χτίστης, χύτης, ψήστης

-τζής/-τσή/-ατζής/-ιτζής: ασπριτζής, καφετζής, κουλουρτζής, λατερνατζής, μπετατζής, παλιατζής, προποτζής, σοβατζής, ταξιτζής, τενεκετζής, τζαμτζής, φαναρτζής, φορτηγατζής, ψλικάτζής

-τορας: αυτοκράτορας, διδάκτορας, δικτάτορας, εισπράκτορας, εστίατορας, μαγαζάτορας, μάστορας, ρήτορας

ΘΗΛΥΚΑ

-ιδα: δράστιδα, επιβάτιδα, ηγέτιδα, καλλιτέχνιδα, νήστιδα, ορειβάτιδα, προστάτιδα

-ιέρα: λαντζιέρα, λοκαντιέρα, καμαριέρα, τραπεζιέρα

-ίνα: γιατρίνα, δικηγορίνα, μπαλαρίνα, προεδρίνα, σοφερίνα

-ισσα: βαρκάρισσα, καρβουνιάρισσα, περιβολάρισσα, λαντζιέρισσα, μαγείρισσα

-ίστρια/-ιστα: διαφημίστρια, καθαρίστρια, μανικιουρίστα, πιανίστα

σκακίστρια, τραγουδίστρια, τυμπανίστρια

-ού: καπελού, μυλωνού, παπλωματού, ψαρού

-τζού/-τσού/-ατζού/-ιτζού: καβγατζού, καμπαρετζού, καφετζού, κοπανατζού, κουμκανατζού, ταξιτζού, ψλικάτζού

-τρα¹/-ίστρα¹: κεντήστρα, κορδελιάστρα, κουνίστρα, παραδουλεύτρα, πλύστρα, υφάντρα, χαρτορίχτρα

-τρια: διακοσμήτρια, διευθύντρια, θαυμάστρια, καθηγήτρια, μεσίτρια, μεταφράστρια, νικήτρια, οδηγήτρια, περιηγήτρια, πιανίστρια, πλοιοκτήτρια, ποιήτρια, πρωταγωνίστρια, πωλήτρια, σοσιαλίστρια, συντάκτρια, υφάντρια, φεμινίστρια, χαράκτρια

ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Πάλι Χιονιάς Φονιάς

Ιερό... «ασυμβίβαστο»

Γυναικολόγοι, ιατροδικαστές, δικηγόροι, ντιθέτως επιτρέπεται να χειροτονούνται οι συμβολαιογράφοι, ηθοποιοί αλλά και μάγοι (!!) αποκλείονται από την ιεροσύνη, όπως προκύπτει από τον αναλυτικό κατάλογο επαγγελματιών που μπορούν ή όχι να χειροτονηθούν, τον οποίο κοινοποίησε σε όλες τις μητροπόλεις η Ιερά Σύνοδος. Επίσης, δεν μπορούν να χειροτονηθούν και όσοι έχουν σχέση με πολιτικά και στρατιωτικά αξιώματα, ενώ α-

εργαζόμενοι στις ΔΕΚΟ, εκπαιδευτικοί, νοσηλευτές, νομικοί που ασχολούνται μόνο με το πανεπιστήμιο και όχι με τη δικηγορία, καθώς και γιατροί. Βάσει της εγκυκλίου, κληρικοί μπορούν να γίνουν, μεταξύ άλλων, και οι: «γεωργοί, ψαράδες, κτηνοτρόφοι, πτηνοτρόφοι, μελισσοκόμοι, κηροπλάστες, ξυλουργοί, επιπλοποιοί και οι υποδηματοποιοί».

ΠΡΟΣ ΝΕΕΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΟΙ ΤΑΞΙΤΖΗΔΕΣ

ΠΩΛΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ
μερικής και ολικής απασχόλησης
ζητούνται από το εμπορικό πολυκατάστημα Mega Outlet
Θεσ/νίκης.

• Ηλικία 18-35ετών

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

άσκηση 1: Από το ρήμα που σας δίνεται να βρείτε το πρόσωπο που ενεργεί.

ΡΗΜΑ	ΑΡΣΕΝΙΚΟ	ΘΗΛΥΚΟ
1. γράφω		
2. μαστορεύω		
3. διακοσμώ		
4. μεταφράζω		
5. πρωταγωνιστώ		
6. θαυμάζω		
7. τραγουδώ		
8. διευθύνω		
9. παραθερίζω		
10. συντάσσω		

άσκηση 2: Από τη ρηματική φράση (ρήμα + αντικείμενο) που σας δίνεται, να βρείτε το πρόσωπο που ενεργεί.

ΡΗΜΑ + ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	ΑΡΣΕΝΙΚΟ-ΘΗΛΥΚΟ
1. παίζει τένις	είναι
2. πιστεύει στον Βούδα	
3. κατέχει πλοία	
4. έγραψε διδακτορικό	
5. γράφει ποιήματα	
6. ρίχνει τα χαρτιά	
7. μελετά τον Όμηρο	
8. παίζει σκάκι	
9. υποστηρίζει τον καπιταλισμό	
10. έχει εστιατόριο	

άσκηση 3: Βρείτε τη σημασία των εξής λέξεων: 1. εφοπλιστής, 2. υλιστής, 3. ορθολογιστής, 4. λογιστής, 5. ναζιστής, 6. εθνικιστής, 7. παραθεριστής, 8. αλχημιστής, 9. αντιφεμινιστής, 10. ρατσιστής, 11. αλτρουιστής, 12. φροντιστής, 13. υβριστής, 14. καπνιστής, 15. ρυθμιστής

ΟΠΑΔΟΣ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ΠΡΟΣ. ΠΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙ
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		

12.		
13.		
14.		
15.		

2.1.2. ΕΝΕΡΓΕΙΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΑΡΣΕΝΙΚΑ

-μός/-αμός/-εμός/-ημός/-ωμός/-γμός/-σμός: αποκλεισμός, εμβολιασμός, δαρμός, διωγμός, ερχομός, εντοπισμός, θαυμασμός, ξεσηκωμός, πεθαιμός, πηγαιμός, πνιγμός, σεισμός, στεναγμός, χαμός, χαλασμός

-ος²: βόγκος, βρόντος, μόχθος, πήδος, πόνος, χτύπος

ΘΗΛΥΚΑ

-α³: ανάσα, γέννα, γλίστρα, κατρακύλα, νύστα, πάστρα, στάλα, φύρα

-άλα: κρεμάλα, πηλάλα, τρεχάλα, φευγάλα

-εια: καλλιέργεια, προσπάθεια, ωφέλεια

-εία¹: γοητεία, δουλεία, ειρωνεία, θητεία, κολακεία, λατρεία, μαγεία, μαθητεία, μαντεία, νοθεία, χηρεία

-ειά: δουλειά, παντρεία

-ία¹: αγγελία, βαθμολογία, επιθυμία, κυκλοφορία, μαρτυρία, προεδρία, συνομιλία, φορολογία, χειροδικία

-ιά²: βελονιά, κανονιά, ματιά, πινελιά, φτυαριά

-ιά³: δαγκωνιά, ζαρωματιά, λαβωματιά, τσιμπιά, χαστουκιά

-ούρα¹: ανακατωσούρα, κλεισούρα, μурμουούρα, σκοτούρα, φαγούρα, χασούρα, χαιρετούρα

-ση/-ξη/-ψη/-ηση/-ιση/-ωση: αθώωση, αίτηση, αιχμαλώτιση, αναδάσωση, ανακάλυψη, ανατίμηση, ανατίναξη, απολύμανση, βεβαίωση, βράση, βύθιση, γέμιση, γέννηση, δηλητηρίαση, δήλωση, διαπίστωση, διατάραξη, διάσωση, είσπραξη, εκδήλωση, ελάττωση, εξασφάλιση, έφεση, θλίψη, κλήση, κλίση, κορύφωση, κόψη, μεταμόρφωση, μεταμόσχευση, μήνυση, λάμψη, λήξη, λύση, λήψη, ξενάγηση, οδόστρωση, οικοδόμηση, ολοκλήρωση, παιδοφύλαξη, παράκληση, πεζοδρόμηση, πραγματοποίηση, πράξη, προκήρυξη, σκέψη, στελέχωση, σύλληψη, σύμπτωση, υπόσχεση, ύφεση, φανέρωση, χρέωση, χρονολόγηση, χώνεψη

-σία/-ξία/-ψία: αιμοδοσία, αιμοληψία, ανυπαρξία, αχρωματοψία, αυτονία, βιβλιοδεσία, δημοπρασία, διαιτησία, επιστασία, καχυποψία, κυριολεξία, στοιχειοθεσία, τηλοψία, χαρτοπαιξία

-σιά/-ξιά/-ψιά: ανακατωσιά, βρισιά, κατεβασιά, μοιρασιά, κλεψιά

ΟΥΔΕΤΕΡΑ

-άδι: απολειφάδι, υφάδι

-ητό: αγκομαχητό, βογκτητό, βουητό, κυνηγητό, ξεφωνητό, παραμιλητό, ποδοβολητό, ροχαλητό

- ι:** δεμάτι, ζύγι, κολύμπι, κυνήγι, παρακάλι, πρωτοβρόχι
- ίδι:** βρισίδι, κεντίδι, μουσκίδι, πιστολίδι, πριονίδι, σκουπίδι, σπρωξίδι, στολίδι, τουφεκίδι, φτιασίδι
- ιο²:** γέλιο, κατευόδιο, παρακάλιο, συμπάθιο, συχώριο
- ιό:** καθισιό, κουτσομπολιό, νοικοκυριό, προξενιό, φευγιό
- ιμο/-σιμο/-ξιμο/-ψιμο:** βάψιμο, βράσιμο, βρέξιμο, γδάρσιμο, δέσιμο, κάψιμο, λούσιμο, μπλέξιμο, πιάσιμο, πνίξιμο, πρήξιμο, σκάψιμο, σκύψιμο, στρώσιμο, τρίψιμο, φέρσιμο, φταίξιμο, χάσιμο
- ισμα:** κατακύλισμα, παρκάρισμα, πισωδρομισμό, πλασάρισμα, φλερτάρισμα, φρενάρισμα, ξεψύχισμα
- μα²/-αμα/-εμα/-ημα²/-ωμα²/-σμα/-γμα/-μμα:** άνοιγμα, άλλαγμα, βίδωμα, γράμμα, δημοσίευμα, διάβασμα, θέαμα, κλάμα, κουβάλημα, κρύωμα, οδήγημα, πλάσμα, πείραγμα, ράμμα, φάγωμα, φόρτωμα, ψάρεμα

ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Κραυγή απελπισίας από τους Έλληνες της Τσαλκας

Την επιθυμία να μεταναστεύσουν στην Ελλάδα, καθώς αδυνατούν να αντεπεξέλθουν στις δύσκολες συνθήκες που έχουν δημιουργήσει οι εναντίον τους επιθέσεις εξέφρασαν οι ελληνικής καταγωγής πολίτες της Γεωργίας σε σύσκεψη που είχαν με τον Πρόεδρο του ΣΑΕ Αν. Άθηνς, την υπουργό Εθνικών Μειονοτήτων της Γεωργίας και την πρέσβειρα της Ελλάδας στη Γεωργία.

Στην περιοχή διέμεναν παλιότερα χιλιάδες ομογενείς, αλλά σήμερα ο αριθμός τους έχει μειωθεί στις 2.000, υπερχρήτικοι στην πλειοψηφία, με σύνταξη περίπου 12 ευρώ. Τα τελευταία χρόνια, η απομονωμένη Τσαλκα έγινε ελκυστική για τους Σβάνια, εσωτερικούς μετανάστες από τη Δ.Γεωργία, και τους Ατζάρους. Σταδιακά έγινε η κατάληψη περίπου 2.000 σπιτιών από 7.000 άτομα, ενώ οι καταπατητές προέβησαν σε πράξεις βίας, που σε οδήγησαν ακόμη και σε φόνους ή βασανιστήρια, με στόχο να εκδιώξουν τους Έλληνες από τις πατρογονικές τους εστίες.

«Απειλή» η γήρανση του πληθυσμού

Έκκληση προς τα κράτη μέλη να προωθήσουν τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις για την αναμόρφωση των ασφαλιστικών συστημάτων, προκειμένου να αντιμετωπίσουν το αυξανόμενο κόστος από τη γήρανση του πληθυσμού, απεύθυνε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

«Φάρμακο» η νηστεία

Η αυστηρή νηστεία συνιστάται από την Ορθόδοξη Εκκλησία για τουλάχιστον 180 ημέρες του χρόνου..

«Η ομορφιά θα σώσει τον κόσμο...»
Φιοντόρ Ντοστογιέφσκι

«Ακτινογραφία» της μετανάστευσης

Ο πυροβολισμός ήταν ατύχημα

Η αστυνομία στο Τέξας έκρινε ότι ο αντιπρόεδρος των ΗΠΑ Ντικ Τσέινι δεν διέπραξε κανένα αδίκημα, όταν κατά τη διάρκεια κυνηγιού πυροβόλησε κατά λάθος το δικηγόρο Χάρι Ουίπινγκτον. Έτσι, έκλεισε τον φάκελο ανακοινώνοντας ότι δεν πρόκειται να ασκηθούν διώξεις.

Αναζητείται επείγοντως μόσχευμα για το 11μηνο αγοράκι

Στην πρώτη θέση της παγκόσμιας λίστας των ασθενών που αναζητούν μόσχευμα μπήκε το 11μηνο αγοράκι που πάσχει από ηπατική ανεπάρκεια και διακομίστηκε εσπευσμένα από το Ηράκλειο Κρήτης στο Παρίσι. Το μόσχευμα που επρόκειτο να ληφθεί από τον πατέρα κρίθηκε ακατάλληλο. Το 11μηνο αγοράκι δίνει μάχη για τη ζωή σε εξειδικευμένο ιατρικό κέντρο στη γαλλική πρωτεύουσα. Το παιδάκι είχε και παλαιότερα πρόβλημα και είχε μεταφερθεί και πάλι στο ίδιο ιατρικό κέντρο. Τότε όμως οι γιατροί το έστειλαν πίσω στο Ηράκλειο, προκειμένου να γίνει 10 κιλά, για να μπορέσουν να κάνουν την όποια επέμβαση.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

άσκηση 4: Να συμπληρώσετε τα κενά:

1. Το των παιδιών είναι δύσκολη υπόθεση.
2. Ρώτησαν την καμήλα: «Τι προτιμάς; Ανήφορο ή κατήφορο;». Κι αυτή απάντησε:» Χάθηκε το;».
3. Απόψε στο Μέγαρο Μουσικής έχει στο συνθέτη Μάνο Χατζηδάκι.
4. Τα του διαβήτη είναι πολυφαγία, πολυδιψία, πολυουρία.
5. Στα καρναβάλια στο Γαλαξίδι γίνεται στους επισκέπτες.
6. Κάθε καλοκαίρι γίνεται στο Μέτσοβο το των Βλάχων.
7. Πήρα το πτυχίο μου από τη Γραμματεία και τώρα θέλει
8. Η πόρτα δεν ανοίγει καλά και τρίζει, γιατί θέλει
9. Περάσαμε τη νύχτα περιμένοντας το αεροπλάνο και το μας βρήκε ξάγρυπνους και κουρασμένους.
10. Στην Ελλάδα το θεωρείται πολύ κακή χειρονομία.

άσκηση 5: Να βρείτε το παράγωγο ουσιαστικό από το ρήμα:

ΡΗΜΑ	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ	ΡΗΜΑ	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ
1. μαγεύω		6. ενεργώ	
2. παντρεύω		7. κηδεύω	
3. έρχομαι		8. θρησκεύω	
4. νοθεύω		9. βοηθώ	
5. αντιπροσωπεύω		10. καλλιεργώ	

άσκηση 6: Να σχηματίσετε το παράγωγο ουδέτερο ουσιαστικό από το ρήμα:

ΡΗΜΑ	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ	ΡΗΜΑ	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ
1. φιλώ		11. κλαδεύω	
2. ημερώνω		12. ράβω	
3. λειτουργώ		13. ζεσταίνω	
4. τυλίγω		14. οδηγώ	
5. αγγίζω		15. οχυρώνω	
6. κυνηγώ		16. γνωρίζω	
7. βιδώνω		17. βαπτίζω	
8. νταντεύω		18. θέλω	
9. κελαηδώ		19. ανταλλάσσω	
10. δημοσιεύω		20. ξαφνιάζω	

άσκηση 7: Να βρείτε το ρήμα από το παράγωγο:

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ	ΡΗΜΑ	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ	ΡΗΜΑ
1. άλειμμα		11. ξάναμμα	
2. άναμμα		12. ράμμα	
3. βάμμα		13. σκάμμα	
4. βλέμμα		14. σκόνταμμα	
5. σύγγραμμα		15. στέμμα	

6. επίγραμμα		16. σκόνταμμα	
7. θρέμμα		17. σύντριμμα	
8. κάλυμμα		18. τρίμμα	
9. κόμμα		19. υπόλειμμα	
10. πασάλειμμα		20. πετσόκομμα	

2.1.3. ΟΡΓΑΝΟ – ΜΕΣΟ – ΣΚΕΥΟΣ – ΣΥΣΚΕΥΗ – ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

ΑΡΣΕΝΙΚΑ

- έας**: αμφορέας, ανατροπέας, διαστολέας, εκσκαφέας, μετατροπέας, προβολέας, στροφέας, υποδοχέας
- τήρας**: αναπτήρας, ανελκυστήρας, ανεμιστήρας, απορροφητήρας, βραστήρας, καθετήρας, καυστήρας, κινητήρας, λαμπτήρας, λουτήρας, νιπτήρας, οδοστρωτήρας, προφυλακτήρας, πυροσβεστήρας, σιγαστήρας
- τής/-της/-ητής/-ήτης/-ωτής/-στή/-στης/-ιστής/-κτής/-κτης/-πτης/-φτης/-χτής/-χτης**: αποχυμωτής, διαβήτης, διακόπτης, εκτυπωτής, κόφτης, μετασχηματιστής, μετρητής, πλάστης, πυκνωτής, σύρτης, τρίφτης, στύφτης, υπολογιστής, φράχτης

ΘΗΛΥΚΑ

- αριά**: ζυγαριά, κλειδαριά
- θρα**: δακτυλήθρα, κερήθρα, κολυπήθρα, μπουρμπουλήθρα, τσουλήθρα
- ιέρα**: αβγουλιέρα, αλατιέρα, γκαζιέρα, γκαρσονιέρα, ζαρντινιέρα, ζαχαριέρα, καπελιέρα, καφετιέρα, κοτοπουλιέρα, κουνουπιέρα, μπανιέρα, μπετονιέρα, μπομπονιέρα, μπουτονιέρα, παγωνιέρα, σαλατιέρα, σιφονιέρα, σκακιέρα, σουπιέρα, τοςτιέρα, τσιμινιέρα, τυριέρα, φρουτιέρα, φρυγανιέρα, ψωμιέρα
- τρα²/-ίστρα²**: απλώστρα, γάστρα, θερμάστρα, κουβαρίστρα, κουδουνίστρα, κρεμάστρα, ξύστρα, πολεμίστρα, σιδερώστρα, (μυγο-)σκοτώστρα, σφουγγαρίστρα, σφυρίχτρα, τσούχτρα, χύτρα

ΟΥΔΕΤΕΡΑ

- είο**: ανθοδοχείο, γραφείο, εργαλείο, σταχτοδοχείο, ψυγείο
- ερό**: γαλατερό, λαδερό, τσαγερό, φυσερό
- τήριο**: αγγελτήριο, αποφοιτήριο, αριθμητήριο, βασανιστήριο, διαμονητήριο, διοριστήριο, δωρητήριο, εγερτήριο, ειδοποιητήριο, ενοικιαστήριο, εξομολογητήριο, επισκεπτήριο, ευρετήριο, ευχετήριο, θυσιαστήριο, νικητήριο, πιεστήριο, πλυντήριο, προσκλητήριο, πωλητήριο, σιδερωτήριο, σιωπητήριο, στεγνωτήριο, συλλαλητήριο, ταμειυτήριο, τηλεχειριστήριο
- τήρι**: ανοιχτήρι, θυμιατήρι, κλαδευτήρι, κουρδιστήρι, ξυπνητήρι, ποτιστήρι, σβηστήρι, σκαλιστήρι, σουρωτήρι, στραγγιστήρι, τρυπητήρι, χτυπητήρι, χωνευτήρι
- τρο**: έμπλαστρο, θήλαστρο, κίνητρο, σήμαντρο, σκέπαστρο, σκιάχτρο, στέγαστρο, πλήκτρο, φέρετρο, φίμωτρο

ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Μπουλντόζα
■ 3x1,5mm, 25m
(κωδ.177325)
17.90€

Προβολέας ολογράμμου
■ 150W
(κωδ.216720)
2.90€

Ο γύρος της Μεσογείου με... μοτοσυκλέτα
Το γύρο της Μεσογείου με μία μοτοσυκλέτα θα επιχειρήσει ο Περικλής Τάτσης μεταφέροντας το μήνυμα των φετινών «Δημητρίων» και των «Αλεξανδρείων» αθλητικών αγώνων. Το εγχείρημα θα πραγματοποιηθεί με τη χορηγία του Δήμου Θεσσαλονίκης, προκειμένου να γίνουν γνωστά τα 40α «Δημήτρια» και τα «Αλεξάνδρεια», εκτός συνόρων. Η αναχώρηση για τον γύρο της Μεσογείου θα πραγματοποιηθεί σήμερα, στις 9 π.μ., από τον χώρο του αγάλματος του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Μεταξύ των χωρών που θα επισκεφθεί ο Περικλής Τάτσης με την μοτοσυκλέτα του είναι η Τουρκία, η Ιταλία, η Συρία, το Ισραήλ, η Αίγυπτος, η Λιβύη, η Τунησία, το Μαρόκο, η Αλγερία, η Ισπανία και από όλες τις υπόλοιπες χώρες της Μεσογείου.

Σφραγιστήρας πλαστικών σακουλών

Και μετά πέρασε το σκονπιδιάρικο

Ανοξείδωτη θερμάστρα "μανιτάρι"

Ατμοθερμάστρα
■ 110x32cm
■ Για άνετο και γρήγορο σιδέρωμα
■ Ισχυρός προελασμός
(κωδ.080800)

Απλώστρα αλουμινίου
■ 54x110cm
■ Με πτερύγια
(κωδ.178258)

Λάμπα μπαλάντζα
■ Σε υψόμετρο 1,50m, 1,70m, 1,90m, 2,10m, 2,30m, 2,50m, 2,70m, 2,90m, 3,10m, 3,30m, 3,50m, 3,70m, 3,90m, 4,10m, 4,30m, 4,50m, 4,70m, 4,90m, 5,10m, 5,30m, 5,50m, 5,70m, 5,90m, 6,10m, 6,30m, 6,50m, 6,70m, 6,90m, 7,10m, 7,30m, 7,50m, 7,70m, 7,90m, 8,10m, 8,30m, 8,50m, 8,70m, 8,90m, 9,10m, 9,30m, 9,50m, 9,70m, 9,90m, 10,10m, 10,30m, 10,50m, 10,70m, 10,90m, 11,10m, 11,30m, 11,50m, 11,70m, 11,90m, 12,10m, 12,30m, 12,50m, 12,70m, 12,90m, 13,10m, 13,30m, 13,50m, 13,70m, 13,90m, 14,10m, 14,30m, 14,50m, 14,70m, 14,90m, 15,10m, 15,30m, 15,50m, 15,70m, 15,90m, 16,10m, 16,30m, 16,50m, 16,70m, 16,90m, 17,10m, 17,30m, 17,50m, 17,70m, 17,90m, 18,10m, 18,30m, 18,50m, 18,70m, 18,90m, 19,10m, 19,30m, 19,50m, 19,70m, 19,90m, 20,10m, 20,30m, 20,50m, 20,70m, 20,90m, 21,10m, 21,30m, 21,50m, 21,70m, 21,90m, 22,10m, 22,30m, 22,50m, 22,70m, 22,90m, 23,10m, 23,30m, 23,50m, 23,70m, 23,90m, 24,10m, 24,30m, 24,50m, 24,70m, 24,90m, 25,10m, 25,30m, 25,50m, 25,70m, 25,90m, 26,10m, 26,30m, 26,50m, 26,70m, 26,90m, 27,10m, 27,30m, 27,50m, 27,70m, 27,90m, 28,10m, 28,30m, 28,50m, 28,70m, 28,90m, 29,10m, 29,30m, 29,50m, 29,70m, 29,90m, 30,10m, 30,30m, 30,50m, 30,70m, 30,90m, 31,10m, 31,30m, 31,50m, 31,70m, 31,90m, 32,10m, 32,30m, 32,50m, 32,70m, 32,90m, 33,10m, 33,30m, 33,50m, 33,70m, 33,90m, 34,10m, 34,30m, 34,50m, 34,70m, 34,90m, 35,10m, 35,30m, 35,50m, 35,70m, 35,90m, 36,10m, 36,30m, 36,50m, 36,70m, 36,90m, 37,10m, 37,30m, 37,50m, 37,70m, 37,90m, 38,10m, 38,30m, 38,50m, 38,70m, 38,90m, 39,10m, 39,30m, 39,50m, 39,70m, 39,90m, 40,10m, 40,30m, 40,50m, 40,70m, 40,90m, 41,10m, 41,30m, 41,50m, 41,70m, 41,90m, 42,10m, 42,30m, 42,50m, 42,70m, 42,90m, 43,10m, 43,30m, 43,50m, 43,70m, 43,90m, 44,10m, 44,30m, 44,50m, 44,70m, 44,90m, 45,10m, 45,30m, 45,50m, 45,70m, 45,90m, 46,10m, 46,30m, 46,50m, 46,70m, 46,90m, 47,10m, 47,30m, 47,50m, 47,70m, 47,90m, 48,10m, 48,30m, 48,50m, 48,70m, 48,90m, 49,10m, 49,30m, 49,50m, 49,70m, 49,90m, 50,10m, 50,30m, 50,50m, 50,70m, 50,90m, 51,10m, 51,30m, 51,50m, 51,70m, 51,90m, 52,10m, 52,30m, 52,50m, 52,70m, 52,90m, 53,10m, 53,30m, 53,50m, 53,70m, 53,90m, 54,10m, 54,30m, 54,50m, 54,70m, 54,90m, 55,10m, 55,30m, 55,50m, 55,70m, 55,90m, 56,10m, 56,30m, 56,50m, 56,70m, 56,90m, 57,10m, 57,30m, 57,50m, 57,70m, 57,90m, 58,10m, 58,30m, 58,50m, 58,70m, 58,90m, 59,10m, 59,30m, 59,50m, 59,70m, 59,90m, 60,10m, 60,30m, 60,50m, 60,70m, 60,90m, 61,10m, 61,30m, 61,50m, 61,70m, 61,90m, 62,10m, 62,30m, 62,50m, 62,70m, 62,90m, 63,10m, 63,30m, 63,50m, 63,70m, 63,90m, 64,10m, 64,30m, 64,50m, 64,70m, 64,90m, 65,10m, 65,30m, 65,50m, 65,70m, 65,90m, 66,10m, 66,30m, 66,50m, 66,70m, 66,90m, 67,10m, 67,30m, 67,50m, 67,70m, 67,90m, 68,10m, 68,30m, 68,50m, 68,70m, 68,90m, 69,10m, 69,30m, 69,50m, 69,70m, 69,90m, 70,10m, 70,30m, 70,50m, 70,70m, 70,90m, 71,10m, 71,30m, 71,50m, 71,70m, 71,90m, 72,10m, 72,30m, 72,50m, 72,70m, 72,90m, 73,10m, 73,30m, 73,50m, 73,70m, 73,90m, 74,10m, 74,30m, 74,50m, 74,70m, 74,90m, 75,10m, 75,30m, 75,50m, 75,70m, 75,90m, 76,10m, 76,30m, 76,50m, 76,70m, 76,90m, 77,10m, 77,30m, 77,50m, 77,70m, 77,90m, 78,10m, 78,30m, 78,50m, 78,70m, 78,90m, 79,10m, 79,30m, 79,50m, 79,70m, 79,90m, 80,10m, 80,30m, 80,50m, 80,70m, 80,90m, 81,10m, 81,30m, 81,50m, 81,70m, 81,90m, 82,10m, 82,30m, 82,50m, 82,70m, 82,90m, 83,10m, 83,30m, 83,50m, 83,70m, 83,90m, 84,10m, 84,30m, 84,50m, 84,70m, 84,90m, 85,10m, 85,30m, 85,50m, 85,70m, 85,90m, 86,10m, 86,30m, 86,50m, 86,70m, 86,90m, 87,10m, 87,30m, 87,50m, 87,70m, 87,90m, 88,10m, 88,30m, 88,50m, 88,70m, 88,90m, 89,10m, 89,30m, 89,50m, 89,70m, 89,90m, 90,10m, 90,30m, 90,50m, 90,70m, 90,90m, 91,10m, 91,30m, 91,50m, 91,70m, 91,90m, 92,10m, 92,30m, 92,50m, 92,70m, 92,90m, 93,10m, 93,30m, 93,50m, 93,70m, 93,90m, 94,10m, 94,30m, 94,50m, 94,70m, 94,90m, 95,10m, 95,30m, 95,50m, 95,70m, 95,90m, 96,10m, 96,30m, 96,50m, 96,70m, 96,90m, 97,10m, 97,30m, 97,50m, 97,70m, 97,90m, 98,10m, 98,30m, 98,50m, 98,70m, 98,90m, 99,10m, 99,30m, 99,50m, 99,70m, 99,90m, 100,10m, 100,30m, 100,50m, 100,70m, 100,90m, 101,10m, 101,30m, 101,50m, 101,70m, 101,90m, 102,10m, 102,30m, 102,50m, 102,70m, 102,90m, 103,10m, 103,30m, 103,50m, 103,70m, 103,90m, 104,10m, 104,30m, 104,50m, 104,70m, 104,90m, 105,10m, 105,30m, 105,50m, 105,70m, 105,90m, 106,10m, 106,30m, 106,50m, 106,70m, 106,90m, 107,10m, 107,30m, 107,50m, 107,70m, 107,90m, 108,10m, 108,30m, 108,50m, 108,70m, 108,90m, 109,10m, 109,30m, 109,50m, 109,70m, 109,90m, 110,10m, 110,30m, 110,50m, 110,70m, 110,90m, 111,10m, 111,30m, 111,50m, 111,70m, 111,90m, 112,10m, 112,30m, 112,50m, 112,70m, 112,90m, 113,10m, 113,30m, 113,50m, 113,70m, 113,90m, 114,10m, 114,30m, 114,50m, 114,70m, 114,90m, 115,10m, 115,30m, 115,50m, 115,70m, 115,90m, 116,10m, 116,30m, 116,50m, 116,70m, 116,90m, 117,10m, 117,30m, 117,50m, 117,70m, 117,90m, 118,10m, 118,30m, 118,50m, 118,70m, 118,90m, 119,10m, 119,30m, 119,50m, 119,70m, 119,90m, 120,10m, 120,30m, 120,50m, 120,70m, 120,90m, 121,10m, 121,30m, 121,50m, 121,70m, 121,90m, 122,10m, 122,30m, 122,50m, 122,70m, 122,90m, 123,10m, 123,30m, 123,50m, 123,70m, 123,90m, 124,10m, 124,30m, 124,50m, 124,70m, 124,90m, 125,10m, 125,30m, 125,50m, 125,70m, 125,90m, 126,10m, 126,30m, 126,50m, 126,70m, 126,90m, 127,10m, 127,30m, 127,50m, 127,70m, 127,90m, 128,10m, 128,30m, 128,50m, 128,70m, 128,90m, 129,10m, 129,30m, 129,50m, 129,70m, 129,90m, 130,10m, 130,30m, 130,50m, 130,70m, 130,90m, 131,10m, 131,30m, 131,50m, 131,70m, 131,90m, 132,10m, 132,30m, 132,50m, 132,70m, 132,90m, 133,10m, 133,30m, 133,50m, 133,70m, 133,90m, 134,10m, 134,30m, 134,50m, 134,70m, 134,90m, 135,10m, 135,30m, 135,50m, 135,70m, 135,90m, 136,10m, 136,30m, 136,50m, 136,70m, 136,90m, 137,10m, 137,30m, 137,50m, 137,70m, 137,90m, 138,10m, 138,30m, 138,50m, 138,70m, 138,90m, 139,10m, 139,30m, 139,50m, 139,70m, 139,90m, 140,10m, 140,30m, 140,50m, 140,70m, 140,90m, 141,10m, 141,30m, 141,50m, 141,70m, 141,90m, 142,10m, 142,30m, 142,50m, 142,70m, 142,90m, 143,10m, 143,30m, 143,50m, 143,70m, 143,90m, 144,10m, 144,30m, 144,50m, 144,70m, 144,90m, 145,10m, 145,30m, 145,50m, 145,70m, 145,90m, 146,10m, 146,30m, 146,50m, 146,70m, 146,90m, 147,10m, 147,30m, 147,50m, 147,70m, 147,90m, 148,10m, 148,30m, 148,50m, 148,70m, 148,90m, 149,10m, 149,30m, 149,50m, 149,70m, 149,90m, 150,10m, 150,30m, 150,50m, 150,70m, 150,90m, 151,10m, 151,30m, 151,50m, 151,70m, 151,90m, 152,10m, 152,30m, 152,50m, 152,70m, 152,90m, 153,10m, 153,30m, 153,50m, 153,70m, 153,90m, 154,10m, 154,30m, 154,50m, 154,70m, 154,90m, 155,10m, 155,30m, 155,50m, 155,70m, 155,90m, 156,10m, 156,30m, 156,50m, 156,70m, 156,90m, 157,10m, 157,30m, 157,50m, 157,70m, 157,90m, 158,10m, 158,30m, 158,50m, 158,70m, 158,90m, 159,10m, 159,30m, 159,50m, 159,70m, 159,90m, 160,10m, 160,30m, 160,50m, 160,70m, 160,90m, 161,10m, 161,30m, 161,50m, 161,70m, 161,90m, 162,10m, 162,30m, 162,50m, 162,70m, 162,90m, 163,10m, 163,30m, 163,50m, 163,70m, 163,90m, 164,10m, 164,30m, 164,50m, 164,70m, 164,90m, 165,10m, 165,30m, 165,50m, 165,70m, 165,90m, 166,10m, 166,30m, 166,50m, 166,70m, 166,90m, 167,10m, 167,30m, 167,50m, 167,70m, 167,90m, 168,10m, 168,30m, 168,50m, 168,70m, 168,90m, 169,10m, 169,30m, 169,50m, 169,70m, 169,90m, 170,10m, 170,30m, 170,50m, 170,70m, 170,90m, 171,10m, 171,30m, 171,50m, 171,70m, 171,90m, 172,10m, 172,30m, 172,50m, 172,70m, 172,90m, 173,10m, 173,30m, 173,50m, 173,70m, 173,90m, 174,10m, 174,30m, 174,50m, 174,70m, 174,90m, 175,10m, 175,30m, 175,50m, 175,70m, 175,90m, 176,10m, 176,30m, 176,50m, 176,70m, 176,90m, 177,10m, 177,30m, 177,50m, 177,70m, 177,90m, 178,10m, 178,30m, 178,50m, 178,70m, 178,90m, 179,10m, 179,30m, 179,50m, 179,70m, 179,90m, 180,10m, 180,30m, 180,50m, 180,70m, 180,90m, 181,10m, 181,30m, 181,50m, 181,70m, 181,90m, 182,10m, 182,30m, 182,50m, 182,70m, 182,90m, 183,10m, 183,30m, 183,50m, 183,70m, 183,90m, 184,10m, 184,30m, 184,50m, 184,70m, 184,90m, 185,10m, 185,30m, 185,50m, 185,70m, 185,90m, 186,10m, 186,30m, 186,50m, 186,70m, 186,90m, 187,10m, 187,30m, 187,50m, 187,70m, 187,90m, 188,10m, 188,30m, 188,50m, 188,70m, 188,90m, 189,10m, 189,30m, 189,50m, 189,70m, 189,90m, 190,10m, 190,30m, 190,50m, 190,70m, 190,90m, 191,10m, 191,30m, 191,50m, 191,70m, 191,90m, 192,10m, 192,30m, 192,50m, 192,70m, 192,90m, 193,10m, 193,30m, 193,50m, 193,70m, 193,90m, 194,10m, 194,30m, 194,50m, 194,70m, 194,90m, 195,10m, 195,30m, 195,50m, 195,70m, 195,90m, 196,10m, 196,30m, 196,50m, 196,70m, 196,90m, 197,10m, 197,30m, 197,50m, 197,70m, 197,90m, 198,10m, 198,30m, 198,50m, 198,70m, 198,90m, 199,10m, 199,30m, 199,50m, 199,70m, 199,90m, 200,10m, 200,30m, 200,50m, 200,70m, 200,90m, 201,10m, 201,30m, 201,50m, 201,70m, 201,90m, 202,10m, 202,30m, 202,50m, 202,70m, 202,90m, 203,10m, 203,30m, 203,50m, 203,70m, 203,90m, 204,10m, 204,30m, 204,50m, 204,70m, 204,90m, 205,10m, 205,30m, 205,50m, 205,70m, 205,90m, 206,10m, 206,30m, 206,50m, 206,70m, 206,90m, 207,10m, 207,30m, 207,50m, 207,70m, 207,90m, 208,10m, 208,30m, 208,50m, 208,70m, 208,90m, 209,10m, 209,30m, 209,50m, 209,70m, 209,90m, 210,10m, 210,30m, 210,50m, 210,70m, 210,90m, 211,10m, 211,30m, 211,50m, 211,70m, 211,90m, 212,10m, 212,30m, 212,50m, 212,70m, 212,90m, 213,10m, 213,30m, 213,50m, 213,70m, 213,90m, 214,10m, 214,30m, 214,50m, 214,70m, 214,90m, 215,10m, 215,30m, 215,50m, 215,70m, 215,90m, 216,10m, 216,30m, 216,50m, 216,70m, 216,90m, 217,10m, 217,30m, 217,50m, 217,70m, 217,90m, 218,10m, 218,30m, 218,50m, 218,70m, 218,90m, 219,10m, 219,30m, 219,50m, 219,70m, 219,90m, 220,10m, 220,30m, 220,50m, 220,70m, 220,90m, 221,10m, 221,30m, 221,50m, 221,70m, 221,90m, 222,10m, 222,30m, 222,50m, 222,70m, 222,90m, 223,10m, 223,30m, 223,50m, 223,70m, 223,90m, 224,10m, 224,30m, 224,50m, 224,70m, 224,90m, 225,10m, 225,30m, 225,50m, 225,70m, 225,90m, 226,10m, 226,30m, 226,50m, 226,70m, 226,90m, 227,10m, 227,30m, 227,50m, 227,70m, 227,90m, 228,10m, 228,30m, 228,50m, 228,70m, 228,90m, 229,10m, 229,30m, 229,50m, 229,70m, 229,90m, 230,10m, 230,30m, 230,50m, 230,70m, 230,90m, 231,10m, 231,30m, 231,50m, 231,70m, 231,90m, 232,10m, 232,30m, 232,50m, 232,70m, 232,90m, 233,10m, 233,30m, 233,50m, 233,70m, 233,90m, 234,10m, 234,30m, 234,50m, 234,70m, 234,90m, 235,10m, 235,30m, 235,50m, 235,70m, 235,90m, 236,10m, 236,30m, 236,50m, 236,70m, 236,90m, 237,10m, 237,30m, 237,50m, 237,70m, 237,90m, 238,10m, 238,30m, 238,50m, 238,70m, 238,90m, 239,10m, 239,30m, 239,50m, 239,70m, 239,90m, 240,10m, 240,30m, 240,50m, 240,70m, 240,90m, 241,10m, 241,30m, 241,50m, 241,70m, 241,90m, 242,10m, 242,30m, 242,50m, 242,70m, 242,90m, 243,10m, 243,30m, 243,50m, 243,70m, 243,90m, 244,10m, 244,30m, 244,50m, 244,70m, 244,90m, 245,10m, 245,30m, 245,50m, 245,70m, 245,90m, 246,10m, 246,30m, 246,50m, 246,70m, 246,90m, 247,10m, 247,30m, 247,50m, 247,70m, 247,90m, 248,10m, 248,30m, 248,50m, 248,70m, 248,90m, 249,10m, 249,30m, 249,50m, 249,70m, 249,90m, 250,10m, 250,30m, 250,50m, 250,70m, 250,90m, 251,10m, 251,30m, 251,50m, 251,70m, 251,90m, 252,10m, 252,30m, 252,50m, 252,70m, 252,90m, 253,10m, 253,30m, 253,50m, 253,70m, 253,90m, 254,10m, 254,30m, 254,50m, 254,70m, 254,90m, 255,10m, 255,30m, 255,50m, 255,70m, 255,90m, 256,10m, 256,30m, 256,50m, 256,70m, 256,90m, 257,10m, 257,30m, 257,50m, 257,70m, 257,90m, 258,10m, 258,30m, 258,50m, 258,70m, 258,90m, 259,10m, 259,30m, 259,50m, 259,70m, 259,90m, 260,10m, 260,30m, 260,50m, 260,70m, 260,90m, 261,10m, 261,30m, 261,50m, 261,70m, 261,90m, 262,10m, 262,30m, 262,50m, 262,70m, 262,90m, 263,10m, 263,30m, 263,50m, 263,70m, 263,90m, 264,10m, 264,30m, 264,50m

άσκηση 10: Πώς λέμε με μια λέξη:

1. το πρώτο βραβείο
2. τον καλό γάμο ή γαμπρό
3. μια τουριστική τοποθεσία
4. το σκέπασμα ανοιχτών χώρων
5. το μαγικό στα ελληνικά
6. ό,τι πληρώνουμε στο ταξί
7. την καμπάνα του μοναστηριού
8. το πούλμαν στα ελληνικά
9. το τασάκι στην καθαρεύουσα
10. το σύμβολο της εξουσίας

άσκηση 11: Να βρείτε τη σωστή λέξη:

1. Κόψε λουλούδια απ' τον κήπο και βάλτα σ.....
(αμφορέα, ζαρντινιέρα, ανθοδοχείο, μπουτουνιέρα)
2. Μόλις βγάλεις τα ρούχα απ' το πλυντήριο, να τα βάλεις σ.....
(κρεμάστρα, απλώστρα, σιδερώστρα, θερμάστρα)
3. Το θαλασσινό ζώο που μοιάζει με μικρή ομπρέλα και το άγγιγμα του προκαλεί ερεθισμό στο δέρμα, λέγεται αλλιώς
(σκιάχτρο, ξύστρα, τρούχτρα, στύφτης)
4. Ετοιμάσέ μου σε παρακαλώ ένα χυμό πορτοκάλι στ.....
(δοχείο, σαλατιέρα, φρουτιέρα, αποχυμωτή)
5. Αν κάνει πολύ ζέστη μπορείς να ανάψεις τον
(ανελκυστήρα, ανεμιστήρα, προβολέα, βραστήρα)
6. Ο φίλος του παππού έρχεται κάθε απόγευμα και περνάνε πολλές ώρες μαζί μπροστά σ.....
(πλήκτρο, πολεμίστρα, εκτυπωτής, σκακιέρα)
7. Τα μεγάλα σκυλιά που βγαίνουν βόλτα στο δρόμο πρέπει να φορούν στο στόμα.
(φίμωτρο, σκέπαστρο, σφυρίχτρα, μπουτουνιέρα)

άσκηση 12: Να διαγράψετε τη λάθος λέξη:

1. Στην κουζίνα ενός παραδοσιακού σπιτιού μπορείς να βρεις
(πλάστη, απορροφητήρα, μυγοσκοτώστρα, παγωνιέρα)
2. Στο μαγαζί του ηλεκτρολόγου μπορείς να αγοράσεις
(υπολογιστές, μετασχηματιστές, πυκνωτές, λαμπτήρες)
3. Το σπίτι είναι παλιό και χρειάζεται επισκευές σ.....
(νιπτήρα, φράχτη, μπανιέρα, γκαρσονιέρα)
4. Αν χαλάσει το ασανσέρ της πολυκατοικίας για την επισκευή έρχεται το συνεργείο για
(οδοστρωτήρες, σκέπαστρα, τσιμινιέρες, ανελκυστήρες)
5. Πάνω στο τραπέζι της κουζίνας θα δεις τη
(σιφονιέρα, σουπιέρα, αβγουλιέρα, αλατιέρα)

2.1.4. ΤΟΠΟΣ

ΑΡΣΕΝΙΚΑ

-ιάς²: πευκιάς, πλατανιάς, ρεικιάς

-ώνας/-ιώνας/-εώνας: αμπελώνας, αμυγδαλεώνας, αχυρώνας, δαφνώνας, ελαιώνας, ερειπιώνας, καλαμιώνας, κρυψώνας, κυπαρισσώνας, ξενώνας, ορνιθώνας, ορυζώνας, περιστερώνας, πευκώνας, πορτοκαλεώνας, στρατώνας

ΘΗΛΥΚΑ

-αρία: μπιραρία, τραπεζαρία

-ερί: γκαλερί, κρεπερί, ουζερί, σουπερί

-ερία: εσπερία, καφετερία, πιτσερία, σπαγκετερία, τζελατερία, τσαγερία

-ιά: αμμουδιά, ανηφορία, λαγκαδιά, ποταμιά

-ία: Βουλγαρία, Γαλλία, Θεσσαλία, Ινδία, Περσία, Τουρκία

-ωσιά: ανοιχτωσιά, απλωσιά, ξαπλωσιά, πατωσιά, πλατωσιά, στενωσιά

ΟΥΔΕΤΕΡΑ

-άδικο: βαρελάδικο, βενζινάδικο, βιντεάδικο, γαλατάδικο, γλεντάδικο, γουναράδικο, γυράδικο, δισκάδικο, ελληνάδικο, επιπλάδικο, καλτσάδικο, καπελάδικο, καρεκλάδικο, κεραμιδάδικο, κομπολογάδικο, κορνιζάδικο, μαρμαράδικο, ξενυχτάδικο, ομπρελάδικο, ουζάδικο, παντοφλάδικο, παπλωματάδικο, παπουτσάδικο, ποδηλατάδικο, πουκαμισάδικο, πρωινάδικο, ραφτάδικο, ρεμπετάδικο, ρολογάδικο, σαντουιτσαδικο, σιδεράδικο, στραγαλάδικο, τουβλάδικο, τρελάδικο, τσαγκαράδικο, τσαντάδικο, τσιπουράδικο, φαγάδικο, φαστφουντάδικο, φωτοτυπάδικο, χαλκωματάδικο, ψαράδικο, ψωμάδικο

-άδικα/-ίδικα: λαδάδικα, λεμονάδικα, λουλουδάδικα, ξυλάδικα, παλιατζίδικα

-αράδικο/-αρούδικο: μαραγκούδικο

-αριό: καμπαναριό, καρβουναριό, κεραμιδαριό, πλυσταριό, σκουπιδαριό

-είο: αρχηγείο, βαφείο, βιβλιοπωλείο, γραφείο, δημαρχείο, διδασκαλείο, ελαιουργείο, θυρωρείο, ιατρείο, καφενείο, κουρείο, κυλικείο, μεταλλείο, μουσείο, νηπιαγωγείο, ξενοδοχείο, ξυλουργείο, Πατριαρχείο, προξενείο, ραφείο, σχολείο, ταβερνείο, ταμείο, ταπητουργείο, ταχυδρομείο, υπουργείο, φαρμακείο, φωτοτυπείο, χειρουργείο, ωδείο

-ίδικο: κουλουρτζίδικο, λουκουματζίδικο, μπουγατσατζίδικο, μπουζουξίδικο, παγωτατζίδικο, παλιατζίδικο, πατσατζίδικο, πεθαμενατζίδικο, προποτζίδικο, σουβλατζίδικο, τενεκετζίδικο, τζαμτζίδικο, φαναρτζίδικο, χαλβατζίδικο, ψιλικατζίδικο

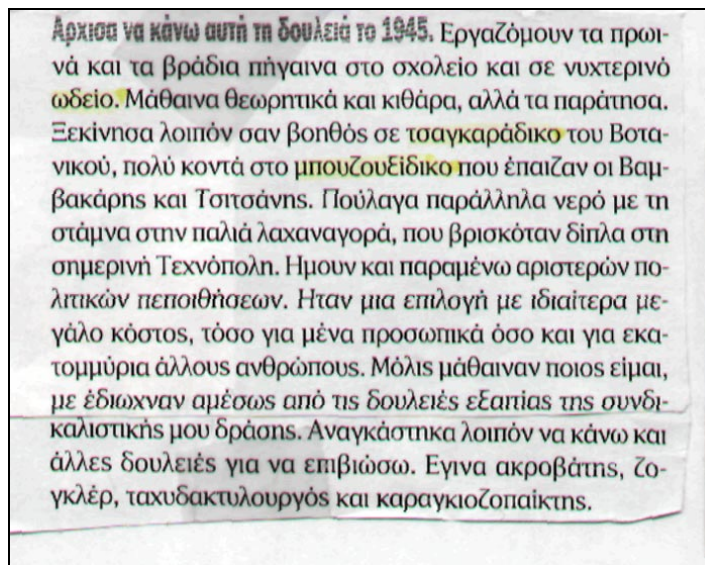
-ικο: καρβουνιάρικο, μαγέρικο, μανάβικο, μπακάλικο, μπαρμπέρικο, τσαγκάρικο, φουρνάρικο, χασάπικο

-τήρι: ακουμπιστήρι, ακρωτήρι, εργαστήρι, ερημητήρι, κοιμητήρι, μοναστήρι, πατητήρι

-τήριο: αναμορφωτήριο, αναψυκτήριο, ασηνείο, γυμναστήριο, διδακτήριο, δικαστήριο, διοικητήριο, διυλιστήριο, δοκιμαστήριο, εκθετήριο, εκπαιδευτήριο, εμφανιστήριο, εξομολογητήριο, εργαστήριο, ησυχαστήριο, καθαριστήριο,

καπνιστήριο, κοιμητήριο, κολυμβητήριο, κομμωτήριο, κρατητήριο, λογιστήριο, μαιευτήριο, πιεστήριο, πλεκτήριο, πρατήριο, σπουδαστήριο, ταμειευτήριο, υφαντήριο, φροντιστήριο, χρηματιστήριο, χυτήριο

ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

άσκηση 13: Σημειώστε 5 από τις παραπάνω λέξεις που είδατε σε ταμπέλες.

άσκηση 14: Βρείτε τα αρσενικά ή θηλυκά ουσιαστικά που αντιστοιχούν στις λέξεις: 1. βενζινάδικο, 2. καπελάδικο, 3. ραφτάδικο, 4. παλιατζίδικο, 5. προποτζίδικο, 6. μαγέρικο, 7. φουνάρικο, 8. μαραγκούδικο, 9. φροντιστήριο, 10. δικαστήριο, 11. χασάπικο, 12. πουκαμισάδικο

άσκηση 15: Διαγράψτε τη λαϊκή λέξη:

1. καθαριστήριο, δικαστήριο, μπακάλικο, τσαγερία
2. ελαιώνας, μαγέρικο, ραφείο, σπουδαστήριο
3. προποτζίδικο, γκαλερί, πρατήριο, ξενώνας
4. καπνιστήριο, μπαρμπέρικο, χειρουργείο, πιεστήριο
5. ταμειευτήριο, ιατρείο, γυμναστήριο, επιπλάδικο

άσκηση 16: Να σχηματίσετε το κατάστημα από το επάγγελμα:

1. σφαγέας, 2. ζαχαροπλάστης, 3. ξυλουργός, 4. στρατηγός, 5. ζυθοπώλης, 6. φρούραρχος, 7. μάγειρας, 8. επιπλάς, 9. γιατρός, 10. θυρωρός

άσκηση 17: Να διαγράψετε τη λάθος λέξη:

1. Ισχυρά καιρικά φαινόμενα τοπικού χαρακτήρα είναι οι
(νευρώνες, τυφώνες, μουσώνες, κυκλώνες)
2. Κοντά στο σπίτι του παππού στο χωριό έχει έναν.....
(αμπελώνα, ορνιθώνα, ελαιώνα, ερειπιώνα)
3. Οι καλοί μαθητές επισκέπτονται τακτικά το.....
(μουσείο, υπουργείο, ωδείο, βιβλιοπωλείο)

4. Κάθε πρωί οι καταστηματάρχες ανοίγουν τα.....τους.
(αρχηγεία, βαφεία, κουρεία, ραφεία)
5. Πολλοί άνθρωποι σχηματίζουν ουρά στ.....
(ταχυδρομείο, διδασκαλείο, προξενείο, υπουργείο)

2.1.5. ΥΠΟΚΟΡΙΣΤΙΚΑ -ΜΕΙΩΤΙΚΑ¹

ΑΡΣΕΝΙΚΑ

- (ά)κας/-ης/-ος:** γεροντάκος, Γιαννάκης, γιόκας, δρομάκος, κηπάκος, κοσμάκης, μπαμπάκας, φιλαράκος, υπνάκος
- άκιας:** γκομενάκιας, γυαλάκιας, εξυπνάκιας, κορτάκιας, τυχεράκιας
- άκος:** γεράκος, δασκαλάκος, δρομάκος, κατεργαράκος, υπαλληλάκος
- αράκος:** φιλαράκος
- ίσκος (λ) :** αστερίσκος, δικηγορίσκος, θαλαμίσκος, λοφίσκος, οικίσκος, στολίσκος, υπαλληλίσκος
- ούλης:** αδερφούλης, αντρούλης, γαμπρούλης, εαυτούλης, θειούλης, Θεούλης, μικρούλης, παππούλης, πεθερούλης

ΘΗΛΥΚΑ

- άκα:** γιαγιάκα, μαμάκα
- ίτσα:** ακρίτσα, γατίτσα, θείτσα, Ελενίτσα, καρεκλίτσα, κουκλίτσα, μποτίτσα, παρεϊτσα, φουστίτσα
- οπούλα:** αρχοντοπούλα, βοσκοπούλα, χωριατοπούλα
- ούδα:** κοπελούδα
- ούλα:** αγαπούλα, ανεψούλα, βαρκούλα, βρυσούλα, εγγονούλα, κορούλα, μητερούλα, νυφούλα, πλατειούλα, πορτούλα, στιγμούλα, τοσηδούλα, τσαντούλα

ΟΥΔΕΤΕΡΑ

- αδάκι:** καναπεδάκι, μπακλαβαδάκι, ντολμαδάκι, πετραδάκι, φτωχαδάκι
- άκι/-άκια:** αμερικανάκι, αστράκι, αγαλματάκια, βαζάκι, γαριδάκια, γατάκι, γυφτάκι, καρφάκι, καρυδάκι, καφεδάκι, κολοκυθάκι, κρεατάκια, μπανάκι, μποξεράκι, μποτάκι, μπρατσάκια, παπουτσάκι, πατατάκια, πιστολάκι, σιδεράκια, ταξιδάκι, τζινάκι, τυροπιτάκι, φιλάκια, χταποδάκι, ψαθάκι
- αλάκι:** βηχαλάκι, γρομπαλάκι, μπογαλάκι, ρουχαλάκι, συκαλάκι
- αράκι:** μηλαράκι, φυλλαράκι
- αρέλι/-ουδέλι:** μωρουδέλι, παιδαρέλι
- άριο (λ):** ανθρωπάριο, βιβλιάριο, γυναικάριο, ιπάριο, παιδάριο, πλοιάριο, ωάριο, ωράριο
- ίδιο (λ):** αγαλματίδιο, κρατίδιο, νησίδιο, ογκίδιο, σακίδιο, σφαιρίδιο, σωματίδιο, τομίδιο, φιαλίδιο, χοιρίδιο
- ίκι¹:** αλκοολίκι, δασκαλίκι, θεριαλίκι, υπαλληλίκι, χαμαλίκι

¹ σημασία: μικρό, οικείο, μειωτικό. λ=λόγιο

- όπουλο**: αετόπουλο, αρχοντόπουλο, βοσκόπουλο, ελληνόπουλο, κοτόπουλο, πριγκιπόπουλο
- ούδι/-ια**: αγγελούδι, δασκαλούδι, καλούδια, κοπελούδι, λεχούδι, μαθητούδι, ξεπεταρούδι, τρυφερούδι
- ουδάκι/-ια**: αγγελουδάκι, αλεπουδάκι, γιατρουδάκι, λαιμουδάκι, λεφτουδάκια, μυαλουδάκι, μωρουδάκι, παλτουδάκι, ραντεβουδάκι, σταυρουδάκι, χωριουδάκι
- ούλι/-ια**: αγγλικούλια, γαλλικούλια, δεντρούλι, κρυφτούλι, μωρούλι
- ουλάκι**: αβγουλάκι, αστρουλάκι, λιγουλάκι
- ύδριο (λ)**: λογύδριο, ναυδριο
- ύλλιο (λ)**: δασύλλιο, δενδρύλλιο

ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

άσκηση 18: Ακούστε το παιδικό τραγούδι και μαντέψτε τα υποκοριστικά που λείπουν.

Το κοκοράκι

- Όταν θα πάω κυρά μου στο παζάρι, θα σου αγοράσω ένα 1.
το κι-κι-ρι-κι-κι, να σε ξυπνάει κάθε πρωί.
Όταν θα πάω κυρά μου στο παζάρι, θα σου αγοράσω μία 2
η κο-κο-κο, το κι-κι-ρι-κι-κι,
να σε ξυπνάει κάθε πρωί.
Όταν θα πάω κυρά μου στο παζάρι, θα σου αγοράσω μια 3.
η νιάου-νιάου, η κο-κο-κο,
το κι-κι-ρι-κι-κι, να σε ξυπνάει κάθε πρωί.
Όταν θα πάω κυρά μου στο παζάρι, θα σου αγοράσω ένα 4.

το τσίου-τσίου, η νιάου-νιάου,
 η κο-κο-κο, το κι-κι-ρι-κι-κι, να σε ξυπνάει κάθε πρωί.
 Όταν θα πάω κυρά μου στο παζάρι, θα σου αγοράσω ένα 5.
 το γούτσου-γούτσου, το τσίου-τσίου,
 η νιάου-νιάου, η κο-κο-κο,
 το κι-κι-ρι-κι-κι, να σε ξυπνάει κάθε πρωί.
 Όταν θα πάω κυρά μου στο παζάρι, θα σου αγοράσω ένα 6.
 το γαβ-γαβ, το γούτσου-γούτσου,
 το τσίου-τσίου, η νιάου-νιάου,
 η κο-κο-κο, το κι-κι-ρι-κι-κι να σε ξυπνάει
 κάθε πρωί.
 Όταν θα πάω κυρά μου στο παζάρι, θα σου αγοράσω ένα
 το κι-κι-ρι-κι-κι, να σε ξυπνάει κάθε πρωί.

άσκηση 19: Βρείτε τις λέξεις σε -άκι που λείπουν. Ποια από αυτές είναι νεολογισμός; Ποιους άλλους νεολογισμούς της ελληνικής γνωρίζετε;

Τζαμάικα (Γιάννης Καλατζής)
 Κάθε πρωί που κίναγα να πάω στη δουλειά
 φεύγανε σαν πουλιά τα ψαροκάικα
 κάθε πρωί σκαρώναμε μαζί με το Μηνά
 ταξίδια μακρινά ως τη Τζαμάικα

Κι αρμενίζαμε στα πέλαγα, αγάπη μου παλιά
 κι ύστερα το 1 2 στα καπηλειά
 σ' έπινα 3..... σαν το 4 γουλιά-γουλιά

Χρόνια στο μεροκάματο, κοπίδι και σφυρί
 έφτιαξα ένα σκαρί για το χατίρι σου
 σκάλισα στην πριμάτσα του γοργόνα θαλασσιά
 κι έγινα μια βραδιά карабоκύρης σου.

Κι αρμενίζαμε στα πέλαγα, αγάπη μου παλιά.....

άσκηση 20: Να βρείτε τα αντίθετα (υποκοριστικά): 1. μαντήλα, 2. κουτάλα, 3. κατσαρόλα, 4. εργάρα, 5. φωνάρα, 6. χερούκλα, 7. σπιταρόνα, 8. ματάρες, 9. κολοκύθα, 10. χειλάρες, 11. κορίτσαρος, 12. παίδαρος, 13. άντρακλας, 14. ψαρούκλα, 15. ψυχάρα, 16. μαξιλάρα, 17. κούτα, 18. μηχανάρα, 19. σαλονάρα, 20. γάταρος

άσκηση 21: Να δημιουργήσετε τα ζεύγη των λέξεων με αντίθετη σημασία:

πρωτότυπη	μικρό	μεγάλο	πρωτότυπη	μικρό	μεγάλο
1. κούρσα	κουρσάκι	κουρσάρα	7. μύτη		
2. πλάτη			8. χέρι		
3. ψάρι			9. μαλλί		
4. σκυλί			10. φαΐ		
5. ύπνος			11. κοπέλα		
6. μάτι			12. σπίτι		

άσκηση 22: Πώς λέμε:

1. το μικρό χωριό	2. τον μικρό μαθητή
3. το μικρό ελάφι	4. το μικρό γεφύρι
5. τη μικρή γλώσσα	6. το μικρό αδελφό
7. τη μικρή Ελένη	8. το μικρό κράτος
9. το μικρό διάλειμμα	10. τη θεία

άσκηση 23: Προσθέστε το επίθημα για να σχηματίσετε το υποκοριστικό:

1. η μπαλ....., 2. το μοσχαρ....., 3. ο αλητ....., 4. η κουκλ....., 5. το αστερ....., 6. η Παναγ....., 7. το χωριατ....., 8. ο δρομ....., 9. η φετ....., 10. η κουβεντ.....

2.1.6. ΜΕΓΕΘΥΝΤΙΚΑ²

ΑΡΣΕΝΙΚΑ

- ακας**: μεθύστακας, μουστάκας, μπεκρούλιακας, Σταύρακας
- άκλας**: άντρακλας
- άλας/-αλάς**: κεφάλας, καράφλας, κρεμανταλάς, πεινάλας
- άρας/-αράς**: αληταράς, δουλευταράς, κλεφταράς, κοιλαράς, μπρατσαράς, παιδαράς, παικταράς, τραγουδισταράς, υπναράς, φωνακλάς, χορευταράς, ψευταράς
- αρος**: αγόραρος, γάταρος, εγωίσταρος, κλέφταρος, κορίτσαρος, μύταρος, παίδαρος, ποντίκαρος, σκύλαρος, τεμπέλαρος, τσιγκούναρος, ψεύταρος
- άς**: αυτιάς, γλωσσάς, δοντάς, λεφτάς, λογάς, μακαρονάς, μαλλιάς, φαγάς, χειλάς
- ος**: μύτος, χώραφος
- ούκλας**: αντρούκλας
- ούλας**: βούρδουλας, βύθουλας, ζήτουλας
- ούλιακας**: κουτούλιακας, μπεκρούλιακας, στραβούλιακας, χαζούλιακας

ΘΗΛΥΚΑ

- α**: αλόγα, βαρέλα, βουβάλα, γαϊδούρα, γουρούνα, κασόνα, κεφάλα, κολοκύθα, κουδούνα, κουμούνα, κουρέλα, κούτα, κουτάλα, μαντήλα, μαξιλάρα, μαχαίρα, μουλάρα, μπουκάλα, χοντρέλα
- άκλα/-ούκλα**: αντράκλα, γαϊδουράκλα, ματούκλα, μουράκλα, χερούκλα, ψαρούκλα
- άντζα**: μαστοράντζα, μπροστάντζα, σοφεράντζα
- άρα**: Αεκάρα, αμαξάρα, αυτοκινητάρα, γηπεδάρα, γκολάρα, γυναικάρα, δωματιάρα, εργάρα, ηθοποιάρα, κοπελάρα, κορμάρα, κουζινάρα, κουκλάρα, μαθητάρα, μανάρα, ματάρα, μηχανάρα, μυτάρα, ντουλαπάρα, οδηγάρα, ομαδάρα, παιχτάρα, Πασοκάρα, ποδάρα, πορτάρα, σαλονάρα, σουτάρα, τρελάρα, τρυπάρα, φετάρα, φιλάρα, χειλάρα, ψυχάρα
- αρόνα**: ματαρόνα, σπιταρόνα

² σημασία: μεγεθυντική, μειωτική-επιτατική

- ού: γλωσσού, κοιλαρού, λογού, μαγουλού, μυταρού, υπναρού, φαγού
-ούρα²: γαλλικούρα, δημοτικούρα, ελληνικούρα, λαϊκούρα, μαλλούρα, μηδενικούρα
-ουριά: λασπουριά

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

άσκηση 24: Πώς λέμε:

1. το μεγάλο κεφάλι
2. το σπουδαίο ραδιοφωνικό σταθμό
3. τη μεγάλη μύτη
4. τον μεγάλο εγωιστή
5. το μεγάλο ψεύτη
6. το μεγάλο ψάρι
7. τον σπουδαίο οδηγό
8. τον μεγάλο μπεκρή
9. την ωραία γυναίκα
10. τα μεγάλα χείλη

άσκηση 25: Προσθέστε το επίθημα για να σχηματίσετε το μεγεθυντικό:

1. η κοιλ....., 2. η ομάδ....., 3. ο μαθητ....., 4. το κομμάτ....., 5. το καπέλ....., 6. η κοπέλ....., 7. η ζών....., 8. το κύπελ....., 9. η φων....., 10. το δωμάτ.....

2.1.7.ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΑ – ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΑ

ΑΡΣΕΝΙΚΑ

- ιάς: πευκιάς, πλατανιάς, πουρναριάς, ρεικιάς, χαλικιάς
-ώνας/-ιώνας/-εώνας: αμπελώνας, αχυρώνας, ελαιώνας, ερειπιώνας, καλαμιώνας, κρυψώνας, ξενώνας, περιστερώνας, πευκώνας, πορτοκαλεώνας, στρατώνας

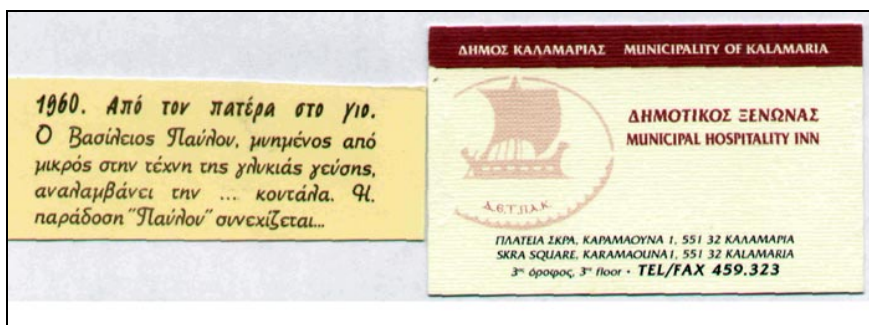
ΘΗΛΥΚΑ

- άδα²: δεκάδα, δυάδα, δωδεκάδα, εικοσάδα, εκατοντάδα, εξάδα, μονάδα, μυριάδα, σαραντάδα, τετράδα, τριάδα, χιλιάδα
-αριά¹ (υπολογισμός στο περίπου): δεκαριά, εικοσαριά, κατοσταριά
-αριά² (σύνολο): κληματαριά, συκωταριά
-ιά: αμμουδιά, ελατιά, κοκκινιά, ποταμιά, ψαριά
-ουριά: βλαχουριά, γυφτουριά, κλεφτουριά, λεβεντουριά
-ωσιά: φυλλωσιά, χαρτωσιά

ΟΥΔΕΤΕΡΑ

- α⁵ / -ά: όσπρια, γυαλικά, πιατικά, πουλερικά, χορταρικά
-αριό: γυφταριό, παπαδαριό, φοιτηταριό
-λόι: αρχοντολόι, κουβεντολόι, μελισσολόι, παπαδολόι, ρουχολόι, σκυολόι, συγγενολόι
-μάνι: γατομάνι, κοριτσομάνι, παιδομάνι, πιατομάνι, ρουχομάνι, σκουπιδομάνι

ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

άσκηση 26: Συμπλήρωσε τα κενά:

1. Στο γάμο ήρθε όλο το
2. Στη Μάνη υπάρχουν ακόμη γυναίκες που ξέρουν να τραγουδούν για τους νεκρούς.
3. Με το ξεχαστήκαμε και πέρασε η ώρα.
4. Στην πλατεία του ορεινού χωριού μαζεύεται το τα καλοκαίρια.
5. Η γωνία του δρόμου είναι γεμάτη σακούλες απ' το και μοιάζει με χωματερή.

2.1.8. ΕΘΝΙΚΑ

ΑΡΣΕΝΙΚΑ - ΘΗΛΥΚΑ

- αίος/-αία: Αθηναίος, Ευρωπαίος, Κερκυραίος, Ρωμαίος
- αΐτης/-αΐτισσα: Μοραΐτης
- άνος¹/-άνα: Αμερικάνος, Αφρικάνος, Μεξικάνος, Ναπολιτάνος, Πρεβεζάνος
- ανός¹/-ανή & -ανίδα: Αμερικανός, Αφρικανός, Βολιβιανός, Κορσικανός, Τεξανός
- άτης/-άτισσα: Ασιάτης, Κορεάτης
- έξος/-έξα: Γιαπωνέζος, Γενοβέζος, Δανέζος, Κινέζος, Μαλτέζος, Πορτογαλέζος, Σενεγαλέζος
- ήσιος/-ήσια: Ιθακήσιος
- ιάνος/-ιάνα: Βενετσιάνος, Παριζιάνος, Σιτσιλιάνος
- ιανός/-ιανή: Παριανός, Σκυριανός, Ψαριανός
- ιάτης/-ιάτισσα: Μανιάτης, Μυκονιάτης, Σπαρτιάτης
- ιος/-ια: Αιγύπτιος, Κορίνθιος, Κύπριος, Πελοποννήσιος
- ιός/-ιά: Θεσσαλονικιός, Λημνιός, Μυτηλινιός, Σαντορινιός, Σιφνιός
- ίτης¹/-ίτισσα: Ανατολίτης, Μεσολογγίτης, Πολίτης, Ροδίτης
- ιώτης/-ιώτισσα & -ώτης/-ώτισσα: Βολιώτης, Ηπειρώτης, Πειραιώτης, Ρουμελιώτης, Σικελιώτης, Σουλιώτης, Χαλκιδικιώτης

-ός/-η & -έξα: Αυστραλός, Αυστριακός, Καναδός, Ολλανδός, Πολωνός

-ός & -ος/-ίδα: Γάλλος, Γερμανός, Ιταλός, Ισπανός, Ρώσος

-ος/-α: Εσκιμώος, Σλαύος

-ος/-άλα: Βούλγαρος, Τούρκος

ΟΥΔΕΤΕΡΑ

-ιώτικο/-ιώτικα: οικογένεια, σπίτι, συνοικία: Αναφιώτικα, Ηπειρώτικα, Μυκονιάτικα

ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Ελληνες στη Χώρα του Μεταξιού

Η νεαρή Κινέζα ξεπροβάλλει ανάμεσα από δύο κινεζικές σημαίες που στολίζουν το Πεκίνο για τον εορτασμό της Χρυσής Εβδομάδας του Οκτωβρίου, μιας από τις πολλές αργίες που καθιερώθηκαν τα τελευταία χρόνια για να τονωθεί η κατανάλωση, η οποία σε μεγάλο βαθμό στηρίζει τους υψηλούς ρυθμούς

ανάπτυξης της χώρας. Η αγοραστική δύναμη των Κινέζων και η δυναμική της κινεζικής οικονομίας έχουν προσελκύσει το ενδιαφέρον αρκετών ελλήνων επιχειρηματιών που δραστηριοποιούνται ήδη στην Κίνα. Παρ' όλα αυτά, το εμπορικό ισοζύγιο γέρνει προς την πλευρά της Κίνας.

Έκρηξη βόμβας σε ισπανική πόλη

Σοβαρές υλικές ζημιές προκάλεσε έκρηξη βόμβας στην ισπανική πόλη Τράπαγα. Προηγήθηκε προειδοποιητικό τηλεφώνημα αγνώστου σε βασκική εφημερίδα. Η νέα επίθεση εκδηλώθηκε μετά τις φήμες που κυκλοφόρησαν στην Ισπανία ότι η βασκική αυτονομιστική οργάνωση E-TA πρόκειται να κηρύξει κατάπαυση του πυρός.

HENNES & MAURITZ Οι Σουηδοί πάνε στην Ερμού

Η δεύτερη μεγαλύτερη εταιρεία λιανικής στην Ευρώπη στον κλάδο του ενδύματος, η σουηδική Hennes & Mauritz (H&M), θα λειτουργήσει και στην Ελλάδα. Η «αντίπαλος» της Zara αναμένεται να επιφέρει ανακατατάξεις και να οξύνει τον ανταγωνισμό.

«Αναιμάκτ» η καπνοαπαγόρευση στη Σκωτία

Η απαγόρευση του καπνίσματος στα σκατοέζικα μπαρ και εστιατόρια, που ισχύει από τον περασμένο Μάρτιο, είχε αποτέλεσμα να μειωθούν οι πωλήσεις ποτών κατά 1% και να αυξηθούν οι πωλήσεις φαγητών κατά 11%. Η εταιρεία Enterprise Inns, που λειτουργεί 9.000 παμπ σε ολόκληρη τη Βρετανία, εκτίμησε ότι η σύνδεση καπνού και αλκοόλ δεν είναι τόσο μεγάλη. «Αν χάσουμε από τις πωλήσεις αλκοόλ, θα κερδίσουμε από τη μείωση των ζημιών που προξενούν στα καταστήματά μας οι μεθυσομένοι» σημείωσε χαρτολογώντας στέλεχος της Enterprise Inns.

Τα κινητά των 100 ευρώ δεν συμφέρουν τη Nokia

Καθώς αυξάνονται οι πωλήσεις κινητών τηλεφώνων στις αναδυόμενες αγορές της Κίνας αλλά και της Αφρικής, η μέση τιμή των τηλεφωνικών συσκευών της φινλανδικής Nokia υποχώρησε στα 99 ευρώ, κάτι που μπορεί να είναι θετικό για τους καταναλωτές αλλά θεωρείται αρνητικό για την εταιρεία, καθώς όπως παραδέχθηκε η πώση των τιμών συμπίπτει τα περιθώρια του κέρδους της. Η μεγαλύτερη εταιρεία του κλάδου ανακοίνωσε ότι τα προ φόρων κέρδη της για το τελευταίο τρίμηνο του έτους περιορίστηκαν κατά 7%, στα 1,5 δισ. ευρώ.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

άσκηση 27: Να βρείτε τη χώρα προέλευσης των εξής ανθρώπων:

1. Αλβανός, 2. Τσέχος, 3. Ούγγρος, 4. Λευκορώσος, 5. Σλοβένος, 6. Σουηδός, 7. Αλγερίνος, 8. Φλαμανδός, 9. Πέρσης, 10. Ιορδανός, 11. Θιβετιανός, 12. Σιαμέζος, 13. Φιλιππινέζος, 14. Ελβετός, 15. Τουρκμάνος

άσκηση 28: Να σχηματίσετε το θηλυκό των εξής εθνικών ουσιαστικών:

1. Πορτογάλος, 2. Πορτορικάνος, 3. Κολομβιάνος, 4. Αρμένης, 5. Ουαλός, 6. Ολλανδός, 7. Σλοβάκος, 8. Βρετανός, 9. Ιρλανδός, 10. Αυστραλός

άσκηση 29: Να βρείτε πώς λέγεται αυτός/αυτή που κατάγεται από τα εξής μέρη:

1. Θάσος, 2. Σύρος, 3. Σάμος, 4. Κάλυμνος, 5. Κρήτη, 6. Σκιάθος, 7. Ρόδος, 8. Ίμβρος, 9. Ύδρα, 10. Μικρασία, 11. Θράκη, 12. Μακεδονία, 13. Φλώρινα, 14. Χίος, 15. Πόντος, 16. Λάρισα, 17. Κύπρος, 18. Άγιον Όρος, 19. Καλαμάτα, 20. Πήλιο όρος

άσκηση 30: Να βρείτε πώς λέγεται αυτός/αυτή που κατάγεται από τις εξής χώρες ή περιοχές του κόσμου:

1. Κίνα, 2. Σινά, 3. Συρία, 4. Παλαιστίνη, 5. Λίβανος, 6. Σκοτία, 7. Βραζιλία, 8. Αργεντινή, 9. Χιλή, 10. Βλαχία, 11. Περού, 12. Κορσική, 13. Αγγλία, 14. Σουδάν, 15. Ινδία, 16. Ταϊλάνδη, 17. Βιετνάμ, 18. Χαβάη, 19. Νορβηγία, 20. Ουγγαρία, 21. Ουζμπεκιστάν, 22. Μαρόκο, 23. Περσία, 24. Αυστρία, 25. Ιράκ, 26. Αραβία, 27. Ρουμανία, 28. Βουλγαρία, 29. Βαυαρία, 30. Βέλγιο

άσκηση 31: Να βρείτε πώς λέγεται αυτός/αυτή που κατάγεται από τις εξής πόλεις:

1. Λονδίνο, 2. Νέα Υόρκη, 3. Μιλάνο, 4. Φλωρεντία, 5. Βερολίνο, 6. Σμύρνη, 7. Κωνσταντινούπολη, 8. Πάτρα, 9. Αλεξάνδρεια, 10. Βιέννη, 11. Μόσχα, 12. Μαδρίτη, 13. Παρίσι, 14. Νάπολη, 15. Αθήνα

2.1.9. ΠΟΙΚΙΛΙΑ

ΑΡΣΕΝΙΚΑ

-ιστής¹ : οπαδός: ανθρωπιστής, βουδιστής, εθνικιστής, ειρηνιστής, ιδεαλιστής, ομηριστής

-ισμός : θεωρία, αίρεση: βουδισμός, δομισμός, ισλαμισμός, καθολικισμός, μαρξισμός, ρομαντισμός, σοσιαλισμός, φασισμός, χριστιανισμός

συμπεριφορά: αλτρουισμός, γεροντοκορισμός, δονκιχωτισμός, εγωισμός, επαγγελματισμός, ηρωισμός, καθωσπρεπισμός, κυνισμός, λακωνισμός, ναρκισσισμός, οχαδερφισμός, σνομπισμός, τραμπουκισμός, φανατισμός, χαφιεδισμός, χουλιγκανισμός

δραστηριότητα με στόχο: αθλητισμός, αλεξιπτωτισμός, οδηγισμός, προσκοπισμός

ασθένεια: αλκοολισμός, αυτισμός, μαζοχισμός, μογγολισμός, νανισμός, στραβισμός, υδροκεφαλισμός

όρος της φυσικής: ηλεκτρισμός, ηλεκτροπισμός, μαγνητισμός

ΘΗΛΥΚΑ

-άδα¹: ιδιότητα: αξάδα, αφηρημάδα, βραχνάδα, γρηγοράδα, εξυπνάδα, ζωηράδα, ημεράδα, θαμπάδα, ισιάδα, κιτρινάδα, λυγεράδα, μαυράδα, μουντάδα, νηστικάδα,

- νοστιμάδα, πονηράδα, σβελτάδα, σκληράδα, σπιρτάδα, τρελαμάδα, τρυφεράδα, φρεσκάδα, φρονιμάδα, φωτεινάδα, χλομάδα, χοντράδα
- άδα³:** χυμός, φαγητό: αλιάδα, βυσσινάδα, εντράδα, λεμονάδα, μακαρονάδα, μανταρινάδα, μαρινάδα, μαρμελάδα, παστιτσάδα, πορτοκαλάδα, ρεβιθάδα, σουμάδα, στραπατσάδα, φασολάδα
- άδα⁴ :** βόλτα, ευχάριστη ώρα: αμαξάδα, αυτοκινητάδα, βαρκάδα, καντάδα, μαντινάδα, ποδηλατάδα, ρομαντσάδα, φεγγαράδα
- αινα:** θηλυκό ζώου: δράκαινα, λέαινα, λύκαινα
- αμάρα/-μαρα/-ομάρα/-ωμάρα:** συμπεριφορά, κατάσταση, ιδιότητα: βαριεστημάρα, βαρεμάρα, βουβαμάρα, κουταμάρα, λιγωμάρα, μουγκαμάρα, στραβωμάρα, τρελαμάρα, φαγωμάρα, χαζομάρα
- εια :** κατάσταση, ιδιότητα: απάθεια, αναίδεια, ασθένεια, διάρκεια, ειλικρίνεια, συνέπεια
- έτα:** ξένη λέξη: βεντέτα, βινιέτα, βιολέτα, γκοφρέτα, δισκέτα, (βιντεο-)κασέτα, ζακέτα, ζορζέτα, κοκέτα, κοτολέτα, κουκέτα, κροκέτα, μανσέτα, μαριονέτα, μεζονέτα, μοτοσικλέτα, μπαγκέτα, μπασκέτα, ομελέτα, οπερέτα, παλέτα, πιρουέτα, ρακέτα, ρουλέτα, σερβιέτα, σιλουέτα, φουρκέτα
- ια² :** φυτό, δέντρο: γαρδένια, καμέλια, ντάλια
- ία¹ :** κατάσταση, ιδιότητα / ασθένεια: αγλωσσία, πατριδοκαπηλία, ψυχραιμία / ακρομεγαλία, ισχαιμία, υδροκεφαλία
- ιά¹ :** φυτό, δέντρο: αμυγδαλιά, βυσσινιά, κερασιά, λεμονιά, συκιά, τριανταφυλλιά
- ιά² :** πληγή: μαχαιριά, ξυραφιά, ψαλιδιά
- ποσότητα: караβιά, πιρουνιά, τηγανιά, φτυαριά
- κηλίδα, άσχημη μυρωδιά: καπνιά, καρβουνιά, λαδιά, μελανιά
- πολλά όμοια: αγροτιά, βλαχιά, γυφτιά, εργατιά, τουρκιά
- καιρός: βαρυχειμωνιά, καταχνιά, συννεφιά
- χρόνος: αρχιμηνιά, βραδιά, νυχτιά, πρωτομαγιά, πρωτομηνιά, πρωτοχρονιά
- οικειότητα: κουστουμιά, πλοβεριά, τσιγαριά, φραπεδιά
- ιά⁴ :** ιδιότητα: ανθρωπιά, αρχοντιά, αναποδιά, παλικάριά, κακομοιριά
- ίλα:** δυσάρεστη οσμή: αβγίλα, αλογίλα, ανθρωπίλα, βουτυρίλα, γαλατίλα, γυφτίλα, ιδρωτίλα, καπνίλα, κατσικίλα, κρασίλα, κρεατίλα, κρεμμυδίλα, λαδίλα, μπαγιατίλα, ξινίλα, ποδαρίλα, προβατίλα, σαπίλα, σκορδίλα, ταγγίλα, τσιγαρίλα, τυρίλα, χωριατίλα, ψαρίλα
- δυσάρεστη κατάσταση: ανατριχίλα, ασπρίλα, καΐλα, κιτρινίλα, κοκκινίλα, μαυρίλα, ξεραΐλα, πικρίλα, πρασινίλα, σκασίλα
- ίνα¹** θηλυκό ζώου: γερακίνα, ελαφίνα, λαγίνα, προβατίνα
- ίνα² :** χημική-φαρμακευτική ένωση: ασετυλίνα, ασπιρίνα, βενζίνα, ζελατίνα
- ίνη :** χημική-φαρμακευτική ένωση: αδαμαντίνη, αδρεναλίνη, αιμοσφαιρίνη, αμφεταμίνη, ασετυλίνη, ασπρίνη, ατροπίνη, βαζελίνη, βενζίνη, γλυκερίνη, δερματίνη, διοξίνη, δραμαμίνη, ζαχαρίνη, ζελατίνη, ηρωίνη, θρεψίνη, θυροξίνη, ινσουλίνη, ισταμίνη, καροτίνη, καφεΐνη, κερατίνη, κινίνη, κρεατινίνη, κυτταρίνη,

λανολίνη, λευκωματίνη, μαργαρίνη, μελανίνη, μορφίνη, μπριγιαντίνη, μυελίνη, ναφθαλίνη, νεομυκίνη, νικοτίνη, νιτρογλυκερίνη, οξυτοκίνη, οστεΐνη, παραφίνη, παρκετίνη, πενικιλίνη, πηκτίνη, πλαστελίνη, πρωτεΐνη, ρητίνη, στρεπτομυκίνη, στρυχνίνη, τείνη, τοξίνη, φυτίνη, χλωρίνη, χοληστερίνη

-ίτιδα : ασθένεια: αμυγδαλίτιδα, αρθρίτιδα, γαστρίτιδα, ιγμορίτιδα, κολπίτιδα, κυτταρίτιδα, λαρυγγίτιδα, μηνιγγίτιδα, μυοκαρδίτιδα, περιτονίτιδα, φαρυγγίτιδα, φλεβίτιδα, ωτίτιδα

-όνη : χημική-φαρμακευτική ένωση: ακετόνη, κορτιζόνη, μεθαδόνη, οιστρόνη, ορμόνη, οξόνη, προγεστερόνη, σιλικόνη, τεστοστερόνη

-όλη : χημική-φαρμακευτική ένωση: αιθανόλη, αλκοόλη, ανισόλη, βενζόλη, φαινόλη, φορμόλη

-οσύνη : ιδιότητα: αγραμματοσύνη, αδελφσύνη, ακτημοσύνη, απεραντοσύνη, δικαιοσύνη, εγκυμοσύνη, εμπιστοσύνη, ελεημοσύνη, ευγνωμοσύνη, ιεροσύνη, ισχυρογνωμοσύνη, καλοσύνη, κοινοκτημοσύνη, νοημοσύνη, νοικοκυροσύνη, ντομπροσύνη, παλικάροσύνη, παραφροσύνη, πολυπραγμοσύνη, συναδελφσύνη, σωφροσύνη, ταπεινοφροσύνη

σύνολο ανθρώπων: ρωμοσύνη, χριστιανοσύνη

-τητα: ιδιότητα: αγγελικότητα, αγιότητα, αγριότητα, αθλιότητα, αιωνιότητα, ακεραιότητα, βαρύτητα, βεβαιότητα, βιαιότητα, γελοιότητα, γενναιότητα, γλυκύτητα, δημιουργικότητα, δημοσιότητα, δυναμικότητα, ελληνικότητα, επιθετικότητα, επιπολαιότητα, ηλιθιότητα, ηθικότητα, ιδιότητα, ισότητα, καθαριότητα, καθαρότητα, καθολικότητα, καταλληλότητα, κληρονομικότητα, λιτότητα, μακροβιότητα, ματαιότητα, μετριότητα, μητρότητα, μοναδικότητα, νεότητα, νευρικήτητα, νηφαλιότητα, οικειότητα, οικουμενικότητα, ομοιότητα, οσιότητα, παλαιότητα, παραγωγικότητα, πατρότητα, πνευματικότητα, ποιότητα, ποσότητα, πραγματικότητα, προορατικότητα, προσωπικότητα, σεισμικότητα, σφαιρικότητα, σχετικότητα, ταυτότητα, ταχύτητα

σύνολο ανθρώπων: αδελφότητα, ανθρωπότητα

-ωση¹ : ασθένεια: αβιταμίνωση, αρτηριοσκλήρωση, δοθιήνωση, μυκήτωση, νεύρωση, οστεοπόρωση, σπονδύλωση, τοξοπλάσμωση, ψύχωση

ΟΥΔΕΤΕΡΑ

-άδι : χαρακτηριστικό: κοκκινάδι, μαυράδι, χοντράδι

-άρι¹ : ποσό, βαθμός / διαμέρισμα: δεκάρι, οχτάρι, εικοσάρι, κατοστάρι, πενηντάρι / δυάρι, τριάρι, τεσσάρι

-άρι² : λόγια, επιστημονική λέξη: βλαστάρι, δοκάρι, ζυμάρι, θυμάρι, προσκυνητάρι, συναξάρι

-άτο : ένωση, κρατίδιο: αδελφάτο, δεσποτάτο, δουκάτο, ρηγάτο, σουλτανάτο

-έτο: ξένη λέξη: βαγονέτο, καβαλέτο, καμινέτο, κασκέτο, κλαρινέτο, κορδονέτο, κορνέτο, λουκέτο, μπαλέτο, μπιλιέτο, μπουκέτο, οργανέτο, πακέτο, σονέτο, ταπέτο

-ημα : κατηγορία ενός συνόλου τύπων: λέξημα, μόρφημα, φώνημα

-ί : χρώμα: ασημί, καφετί, λαδί, λαχανί, λεμονί, λουλακί, μαβί, μελί, μελιτζανί, μενεξεδί, ουρανί, πορτοκαλί, χρυσαφί

- ιλίκι/-λίκι** : επάγγελμα, μειωτικά: βουλευτιλίκι, δασκαλίκι, δικηγοριλίκι, καθηγητιλίκι, υπουργηγλίκι
- ιο¹** : λόγιο-επιστημονικός όρος: αγαλμάτιο, αργίλιο, αρμόνιο, γερόντιο, γραμμάτιο, ηλεκτρόνιο, ήλιο, κλιμάκιο, μικρόβιο, νετρόνιο, πλουτώνιο, πρωτόνιο, ράδιο, φθόριο, φρεάτιο
- τρα³** : χρήματα για υπηρεσίες: ασφάλιστρα, δίδακτρα, εξέταστρα, εύρετρα, κόμιστρα
- ωμα¹**: παθολογική κατάσταση: αδένωμα, γλαύκωμα, καρκίνωμα, λέμφωμα, λίπωμα, σάρκωμα

ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

«Ομοβροντία» σκανδάλων

ΕΚΚΡΕΜΟΥΝ ακόμη αρκετές δικαστικές υποθέσεις σε βάρος κορυφαίων ισραηλινών αξιωματούχων, ικανές να...ποινικοποιήσουν έτι περαιτέρω την ήδη πολυμένη πολιτική ζωή του Ισραήλ. Για παράδειγμα, εξακολουθεί να ερευνάται η εμπλοκή του πρωθυπουργού Εούντ Ολμερτ σε υπόθεση πιθανής δωροδοκίας, καθώς ο διάδοχος του Σαρόν φέρεται να επωφελήθηκε με μια σκανδαλώδη έκπτωση στην τιμή αγοράς ενός πολυτελούς διαμερίσματος στην Ιερουσαλήμ, η οποία του προσφέρθηκε ως αντάλλαγμα για «διευκολύνσεις» προς έναν επιχειρηματία. Ο αρχηγός των ενόπλων δυνάμεων, πτέραρχος Ντιαν Χαλούτζ, βρίσκεται επίσης στο στόχαστρο επειδή ως γνωστόν φρόντισε να ρευστοποιήσει το χαρτοφυλάκιο των μετοχών του λίγες ώρες προτού ξεκινήσει ο πόλεμος στον Λίβανο...

Πιτσιρικάκια στρατολογούνται και σήμερα από τους διακινητές της κοκαΐνης

Οι μεταμφιέσεις του λαϊκισμού

Ένα φαινόμενο με διάφορες μορφές, που εμφανίζεται για ποικίλους λόγους, στον δημόσιο κυρίως βίο, σε αρκετές περιοχές, με ιδιαίτερη έξαρση σε ορισμένες χώρες και σε ορισμένες περιοχές.

• Nées Enoxis

«Ομορφες πινελιές από τη Συρία»

Στη Δημοτική Πινακοθήκη παρουσιάζεται έκθεση με τίτλο «Ομορφες πινελιές από τη Συρία». Η έκθεση περιλαμβάνει περίπου 100 έργα ζωγραφικής και γλυπτικής καταξιωμένων Συρίων καλλιτεχνών. Η χώρα της Συρίας με το πλούσιο πολιτιστικό υπόβαθρο διαθέτει και σήμερα αξιόλογο έργο στον τομέα του Πολιτισμού, εκπροσωπούμενο από τους δημιουργούς και εκφραστές της σύγχρονης Συριακής Τέχνης. Η έκθεση θα πραγματοποιηθεί από το Δήμο Θεσσαλονίκης και τη Δημοτική Πινακοθήκη σε συνεργασία με το Ίδρυμα Μεσογειακής Συνεργασίας και την Αναπληρωτή Πρόεδρο Βίκυ Πανταζοπούλου, τον Υπουργό της Συρίας Δρ. Mohmmoud Al Sayed και την Πρόσβειρα της Συρίας στην Αθήνα Souad M. Al Ayoubi. Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι...

«Το ωραίο μέλλον του μπλερισμού»

Ο διευθυντής του Ιδρύματος Αλφρεντ Χερχάουζεν της Deutsche Bank και πρώην σύμβουλος του καγκελαρίου Γκέρχαρντ Σρέντερ εξηγεί γιατί το οικοδόμημα που έχτισε ο Τόνι Μπλερ δεν μπορεί να καταρρεύσει

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

άσκηση 32: Συμπλήρωσε τα κενά στο τραγούδι της Αλεξίου, από τις λέξεις που δίνονται:

(ολυμπιάδα, Ελλάδα, φεγγαράδα, δωδεκάδα)

Μάτια μου η 1 την πάει τη 2

Όσο για τους θεούς της, τους είχε 3

Και μες στην παρακμή της, χτυπάει 4

άσκηση 33: Να βρείτε τη σημασιολογική κατηγορία των λέξεων σε -ία και σε -ιά.

Αθανασία (Μαργαρίτα Ζορμπαλά)

Τι ζητάς Αθανασία στο μπαλκόνι μου μπροστά
Δε μου δίνεις σημασία κι η καρδιά μου πώς βαστά
Σ' αγαπήσανε στον κόσμο, βασιλιάδες, ποιητές,
Κι ένα κλωνανάκι δυόσμο, δεν τους χάρισες ποτές.

Είσαι σκληρή σαν του θανάτου τη γροθιά, μα ήρθαν καιροί που σε πιστέψανε βαθιά
Κάθε γενιά δική της θέλει να γενεΐς, ομορφονιά που δεν σε κέρδισε κανείς.

Τι ζητάς Αθανασία, στο μπαλκόνι μου μπροστά
Ποια παράξενη θυσία η ζωή να σου χρωστά
Ήρθαν διψασμένοι Κροΐσοι, ταπεινοί προσκυνητές
Κι απ' του κήπου σου τη βρύση, δεν τους δρόσισες ποτές.

άσκηση 34: Ακούστε το τραγούδι και συμπληρώστε τις λέξεις που λείπουν.

Εγώ μιλάω για δύναμη (Δήμητρα Γαλάνη)

Όλα ξέρω γιατί γίνονται και πώς λειτουργούν
το μυαλό μου με βοήθησε να καταλαβαίνω
οι ευαίσθητοι αμύνονται στη ζωή κι αργούν
κι η λαχτάρα τους συνήθισε να πατάει το φρένο,

μα εγώ μιλάω για δύναμη, της αγάπης 1
δεν ζητάω 2, φύσει-θέσει 3.,
εγώ μιλάω για δύναμη, της ελπίδας 4
και γυρνάω στην 5, την παλιά μου την 6.

Όλα ξέρω τι σημαίνουνε και τι εννοούν,
το μυαλό μου με συντόνισε στο καινούριο μήκος,
οι ευαίσθητοι παθαίνουνε και παρανοούν
λες κι ο κόσμος το κανόνισε να γλιτώνει ο λύκος,
μα εγώ μιλάω για δύναμη....

άσκηση 35: Συμπλήρωσε τα κενά:

1. Όταν η σπονδυλική στήλη γέρνει προς τα πίσω, λέγεται
2. Η ασθένεια των καλλιτεχνών του μεσοπολέμου ήταν η
3. Ο αλκοολισμός μπορεί να οδηγήσει σε ήπατος και σε θάνατο.
4. Αν κάθεται ιδρωμένος σε ρεύματα, κινδυνεύεις να πάθεις
5. Η οξεία σκωληκοειδίτιδα μπορεί να εξελιχτεί σε
6. Μετά από τόσους μήνες στο γύψο, το σπασμένο πόδι έπαθε
7. Η φλεγμονή στο τύμπανο των αυτιών λέγεται

8. Τα τελευταία χρόνια στα σχολεία είναι συχνά τα κρούσματα θανατηφόρου
9. Η πολύωρη ηλιοθεραπεία μπορεί να προκαλέσει στο δέρμα.
10. Έχει μεγάλο πάθος με τη μουσική, κάτι σαν

άσκηση 36: Σημειώστε τις ασθένειες που σχετίζονται με τα εξής όργανα του σώματος:

όργανα	ασθένειες
1. οστά	
2. δέρμα	
3. έντερα	
4. πνεύμονες	
5. δόντια	
6. αυτιά	
7. πλάτη	
8. μήτρα	
9. αίμα	
10. λαιμός	
11. μάτια	
12. καρδιά	
13. αδένες	
14. νεύρα	
15. μύες	

άσκηση 37: Να βρείτε τα παράγωγα από τη βάση:

ΒΑΣΗ	ΠΑΡΑΓΩΓΟ	ΒΑΣΗ	ΠΑΡΑΓΩΓΟ
1. καρδιά		11. πάγκρεας	
2. ήπαρ		12. κωφός	
3. λέμφος		13. τυφλός	
4. ίριδα		14. ιγμόριο	
5. λόρδος		15. λίπος	
6. ράχη		16. τρίχα	
7. ούλα		17. κύτταρο	
8. κυρτός		18. κύστη	
9. ψυχή		19. λευκός	
10. μελανός		20. πύον	

2.1.10. ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΑ

ΑΡΣΕΝΙΚΑ

- άρης:** ηλικία, δρομέας, μηχανή: δεκαοχτάρης, κατοστάρης
- τικός:** επάγγελμα - ιδιότητα: αστυνομικός, βαφτιστικός, δικαστικός, εκπαιδευτικός, κριτικός, στρατιωτικός, υποτακτικός, ψυκτικός
- τός:** γνωστός, κολλητός, Χριστός

ΘΗΛΥΚΑ

- άρα:** ηλικία, μηχανή: δεκαοχτάρα, σαραντάρα / κατοστάρα, τετρακοσάρα
- ική:** τέχνη, επιστήμη-μάθηση: αισθητική, αριθμητική, αρχιτεκτονική, βιοηθική, γλυπτική, γραμματική, εξωσωματική, ηθική, κυβερνητική, μαιευτική, νομική, ξυλουργική, παιδιατρική, πληροφορική, ομοιοπαθητική, στατιστική, ψαρική
- γλώσσα: ελληνική, ισπανική, κινεζική, ρουμανική
- τήριος:** κατατακτήριος, κλιμακτήριος, παρακαμπτήριος
- τική:** διατακτική, ευκτική, ευχετική, προστακτική, υποτακτική
- τή:** κλωστή, κοπανιστή, μπηχτή, πηχτή, στριφτή, τρυπητή, φτερωτή, χτυπητή

ΟΥΔΕΤΕΡΑ

- άρι:** διαμέρισμα-νούμερο, αυτοκίνητο: δυάρι, τεσσάρι, τριάρι, πεντάρι, εξάρι, εφτάρι, χιλιάρι
- άρικο:** χρήματα: κατοστάρικο, πεντακοσάρικο, χιλιάρικο
- άτο:** γλυκό: αμυγδαλάτο, ζαχαράτο, καρυδάτο, κυδωνάτο, σουσαμάτο
- ερό:** σκεύος -πράγμα: γαλακτερό, καματερό, λαδερό, τυχερό, φουσερό
- ικά¹:** ξένες γλώσσες-γραφές: αγγλικά, βουλγαρικά, γερμανικά, ιερογλυφικά, ιταλικά, λατινικά, σανσκριτικά, τουρκικά
- ικά²:** τέχνη, επιστήμη: θρησκευτικά, μαθηματικά, νομικά, οικοκυρικά, οικονομικά
- σύνολο: αποσιωπητικά, ασημικά, γυαλικά, διαμαντικά, εγκλιτικά, κουζινικά, λογικά, μηρυκαστικά, οικιακά, ξυριστικά, ομοιωματικά, πεθερικά, προγνωστικά, προσωπικά, προφορικά, σιδηρικά, σωθικά, τρωκτικά, τυπικά, χρυσαφικά, ψιλικά
- τρόφιμα-φάρμακα: αναβολικά, αλλαντικά, κρεατικά, λαχανικά, ορεκτικά, χορταρικά, ψαρικά
- ασθένεια: ακροαστικά, αρθριτικά, βρογχικά, εντερικά, μητρικά
- πληρωμή για υπηρεσία: αναδρομικά, αχθοφορικά, βιβλιοδετικά, δανεικά, δικηγορικά, εκδοτικά, εργατικά, μαστορικά, μεσιτικά, μεταφορικά, μεταφραστικά, ραφτικά, συμβολαιογραφικά, ταχυδρομικά, φορτωτικά, ψαλτικά
- ικό²:** αντικείμενο - ενέργεια - κατάσταση: αγροτικό, αερικό, αντιβιοτικό, αρσενικό, αρχοντικό, ασημικό, γιατρικό, γνωμικό, γουναρικό, διδακτορικό, δυναμικό, εγκεφαλικό, εξοχικό, εξωτερικό, ηθικό, ηλεκτρικό, θανατικό, ιδανικό, καταδρομικό, κυβικό, λαγωνικό, λεξικό, λογικό, λουλουδικό, μηδενικό, μνημονικό, μπαχαρικό, μυρωδικό, ναυτικό, νεοκλασικό, νυφικό, ξαφνικό, ορεκτικό, παιδικό, πειθαρχικό, περιοδικό, περιπολικό, ποδαρικό, πουλερικό, πυροβολικό, πυρπολικό, ρουχικό, σαλατικό, σκηνικό, σπιτικό, στρατιωτικό, σχολικό, торπιλικό, φονικό, φτωχικό, χερικό, χερουβικό, χορικό, χρονικό, χρυσαφικό, ψυχικό
- ιμα:** αναλώσιμα, αναστάσιμα, ανταλλάξιμα, καύσιμα, νηστήσιμα, φαγώσιμα
- τα:** αμάραντα
- τήριο:** κατάλληλο, έχει όλα τα στοιχεία για να ισχύει αυτό που εκφράζει το ρήμα: αγγελτήριο, αισθητήριο, ακροατήριο, ανθεστήρια, απολυτήριο, αποφοιτήριο, αριθμητήριο, ασφαλιστήριο, βασανιστήριο, διαβατήριο, διαζευκτήριο,

διαμονητήριο, διοριστήριο, εγερτήριο, ειδοποιητήριο, εισιτήριο, εμβατήριο, ενοικιαστήριο, εξιτήριο, εξοφλητήριο, επισκεπτήριο, ευρετήριο, καθατήριο, κατηγορητήριο, κριτήριο, μισθωτήριο, πειστήριο, πλυντήριο, πρατήριο, προσκλητήριο, πωλητήριο, σιωπητήριο, συλλαλητήριο, τηλεχειριστήριο

-τήρια: συλλογική ενέργεια: ανθεστήρια, αποκαλυπτήρια, ευχαριστήρια, συγχαρητήρια, συλλυπητήρια

-τικό: αναγνωστικό, αναμνηστικό, αποδεικτικό, απορρυπαντικό, αποσμητικό, δημοτικό, δικαιολογητικό, δοξαστικό, ενδεικτικό, ερωτηματικό, καθιστικό, κατηχητικό, ναυαγοςωστικό, παγοθραυστικό, πιστοποιητικό, συμφωνητικό, συντακτικό, υποστατικό, φωτιστικό

-τικά: ηρεμιστικά, καλλυντικά, κατασταλτικά, ναρκωτικά

-τό: βραστό, γραφτό, κατεβατό, κινητό, κρυφτό, κυνηγητό, μουρμουρητό, ουρλιαχτό, παγωτό, παραμιλητό, ποιό, πλεχτό, ποτό, ροχαλητό, συρτό, σφαχτό, σωστό, τρεχαλητό, τρυπητό, υφαντό, φυλαχτό, ψητό / **-τά:** σπαρτά, τηγανητά

-ωτό: αμυγδαλωτό, τζαμωτό, ψηφιδωτό

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

άσκηση 38: Πώς λέμε με μια λέξη:

1. τα κοσμήματα από χρυσάφι.
2. τα είδη χαρτοπωλείου
3. τις κρέμες για πρόσωπο και σώμα
4. τον πεθερό και την πεθερά
5. τα ρούχα του μωρού
6. τα σκεύη της κουζίνας/παιδικό παιχνίδι
7. το μαγαζί με σιδερένια εργαλεία
8. τα είδη ξυρίσματος
9. τις εξετάσεις που δεν είναι γραπτές
10. τα λεφτά για μια μεταφορά
11. ζαμπόν-μπέικον-σαλάμι-λουκάνικο
12. τις λέξεις: τους, τον, την, τα κ.λπ.
13. το μάθημα για τη θρησκεία
14. ό,τι πληρώνεις σε μοδίστρα/ράφτη
15. τη γλώσσα της αρχαίας Ρώμης
16. όταν πονάνε τα κόκαλα
17. το μαγαζί με πολλά μικροπράγματα
18. το πρώτο πιάτο
19. τα φάρμακα για πρωταθλητισμό
20. τη δουλειά των γυναικών στο σπίτι

άσκηση 39: Συμπληρώστε τα κενά:

1. Οι μικροί μαθητές μαθαίνουν το αλφάβητο και την πρώτη ανάγνωση από το
2. Το δεν ταιριάζει με το σαλόνι σου, καλύτερα να το αλλάξεις.
3. Έχει πολλά νεύρα και παίρνει ισχυρά
4. Κάθε Πάσχα η νονά παίρνει τη λαμπάδα στον της.
5. Οι δεν έχουν σταθερή διαμονή, αφού παίρνουν μεταθέσεις συχνά.

6. Στο τέλος της σχολικής χρονιάς η δασκάλα δίνει σε κάθε μαθητή το με το βαθμό του.
7. Αυτός που επισκευάζει τα κλιματιστικά μηχανήματα πρέπει να σπουδάσει σε τεχνική σχολή.
8. Οι έχουν δύο μήνες διακοπές το καλοκαίρι, αφού τα σχολεία είναι κλειστά.
9. Ενδιαφέρεται για το θέατρο και τον κινηματογράφο, γι' αυτό σκέφτεται να σπουδάσει τέχνης.
10. Για να πάρετε άδεια παραμονής πρέπει να καταθέσετε πολλά
11. Γέμισε το σπίτι με μικροαντικείμενα, όλα από τα ταξίδια της στο εξωτερικό.
12. Οι πωλήσεις των στηρίζονται στη διαφήμιση σε μεγάλο βαθμό.

άσκηση 40: Πώς λέμε με μια λέξη:

1. 1. την πρωτοβάθμια εκπαίδευση
2. 2. το πολύφωτο
3. 3. το βιβλίο εκμάθησης γλώσσας
4. 4. τη σκόνη πλυντηρίου
5. 5. το καράβι που σπάζει τα παγόβουνα
6. 6. τα σουβενίρ από τα ταξίδια
7. 7. το κυριακάτικο σχολείο της εκκλησίας
8. 8. τα χαρτιά για δημόσιες υπηρεσίες
9. 9. τα είδη μακιγιάζ
10. 10. τους εργαζόμενους στην εκπαίδευση

2.2. ΕΠΙΘΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

2.2.1. ΕΠΙΘΕΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΑΠΟ ΡΗΜΑΤΑ

1. -άτος -άτη -άτο

κάτι που έγινε: (μισο)γεμάτος, τρεχάτος, τριζάτος, φευγάτος, χορτάτος

2. -ερός -ερή -ερό, -ηρός -ηρή -ηρό, -αρός -αρή -αρό

αυτός που προκαλεί, αποδίδει: ανιαρός, αστραφτερός, βλαβερός, βροντερός, γλιστερός, δαπανηρός, ηχηρός, θανατερός, θλιβερός, λαμπερός, λυπηρός, λυπητερός, μελετηρός, μιαρός, μοχθηρός, νοσηρός, οκνηρός, ολισθηρός, παγερός, πλανερός, σιχαμερός, σκιερός, τρομερός, τσουχτερός, φοβερός

3. -ιάρης -iάρα -iάρικο/-άρι, -άρης -άρα -άρικο/-άρι

αυτός που χαρακτηρίζεται από ιδιότητα, εμφάνιση, συμπεριφορά, από έντονο χαρακτηριστικό: κλαψιάρης, ξεχασιάρης, παρεξηγιάρης, φοβητσιάρης

4. -ικός -ική -ικό

έχει την ιδιότητα, είναι κατάλληλος: δημιουργικός, καρτερικός, πειθαρχικός

5. -ιμος -ιμη -ιμο & -σιμος, -ξιμος, -ψιμος

είναι κατάλληλος, μπορεί ή πρέπει να δεχτεί την ενέργεια που εκφράζει το ρήμα: αβάσιμος, ανακοινώσιμος, αναλώσιμος, αναστάσιμος, αναστρέψιμος, ανταλλάξιμος, αρδεύσιμος, βιώσιμος, γνώριμος, γόνιμος, διαθέσιμος, δικάσιμος, εδώδιμος, εκλέξιμος, εκλόγιμος, εκπαιδεύσιμος, εμβόλιμος, εμφανίσιμος, εξαγοράσιμος, εξαγωγήσιμος, εορτάσιμος, επεξεργάσιμος, επιλήψιμος, εργάσιμος, εφαρμόσιμος, θανάσιμος, iάσιμος, καλλιεργήσιμος, κατοικήσιμος, κολάσιμος, μεταβιβάσιμος, μόνιμος, νηστήσιμος, νόμιμος, νεκρώσιμος, οικοδομήσιμος, πένθιμος, πόσιμος, πραγματοποιήσιμος, προσπελάσιμος, στρατεύσιμος, συζητήσιμος, συντάξιμος, υπολογίσιμος, φαγώσιμος, φορολογήσιμος, φρόνιμος, χρήσιμος, ωφέλιμος

άσκηση 1: Αντιστοιχίστε τα επίθετα με τα ουσιαστικά:

1. νόμιμη	α. χτύπημα	6. συντάξιμα	στ. υπάλληλος
2. φρόνιμα	β. ηλικία	7. iάσιμο	ζ. κοπέλα
3. θανάσιμο	γ. διαδικασία	8. μόνιμος	η. συζήτηση
4. στρατεύσιμη	δ. φαγητά	9. εμφανίσιμη	θ. νόσημα
5. νηστήσιμα	ε. παιδιά	10. γόνιμη	ι. χρόνια

6. -τέος -τέα -τέο

πρέπει να δεχτεί, να υποστεί την ενέργεια που εκφράζει το ρήμα: αμελητέος, αναδασωτέος, ανεξεταστέος, αποδεικτέος, αποδοτέος, απορριπτέος, αφαιρετέος, διαιρετέος, διακριτέος, διαμελιστέος, διατηρητέος, διδακτέος, εισακτέος, εισπρακτέος, εξαιρετέος, εξεταστέος, καταδικαστέος, κατακριτέος, μειωτέος, μετεξεταστέος, παραδοτέος, περιφρονητέος, πληρωτέος, πολλαπλασιαστέος, προπληρωτέος, προσθετέος, προτιμητέος, προφυλακιστέος, σημειωτέος, φορολογητέος

άσκηση 2: Αντιστοιχίστε τα επίθετα με τα ουσιαστικά:

1. αναδασωτέα	α. ύλη	6. εισακτέοι	στ. κατηγορούμενος
2. διατηρητέο	β. μαθητές	7. προφυλακιστέος	ζ. ποσόν
3. εξεταστέα	γ. συμπεριφορά	8. πληρωτέος	η. υποψήφιοι
4. ανεξεταστέοι	δ. μνημείο	9. αμελητέα	θ. λογαριασμός
5. κατακριτέα	ε. έκταση	10. φορολογητέο	ι. ποσότητα

7. -τήριος -τήρια -τήριο

κατάλληλος, έχει όλα τα στοιχεία για να ισχύει αυτό που εκφράζει το ρήμα: αισθητήριο, αλεξιτήριο, αλιτήριο, αποκαλυπτήριο, απολυμαντήριο, απολυτήριο, αποχαιρετιστήριο, ασφαλιστήριο, διαμονητήριο, διοριστήριο, δραστήριος, εγερτήριο, ειδοποιητήριο, εναρκτήριος, εξαγγελτήριο, εξιλαστήριος, ευκτήριος, ευχαριστήριο, ευχετήριο, θεραπευτήριο, καθαρτήριο, κατατακτήριος, κατευθυντήριο, κινητήριο, μηνυτήριο, μυστήριο, νικητήριο, παρακαμπτήριο, πολεμιστήριο, συγχαρητήριο, συγχωρητήριο, συλλυπητήριο, σωτήριο

8. -τικός -τική -τικό & -ητικός, -ωτικός, -στικός, -ιστικός

έχει τα στοιχεία, είναι κατάλληλος: ανακεφαλαιωτικός, απαγορευτικός, βεβαιωτικός, βοηθητικός, δροσιστικός, εκτυπωτικός, εξοργιστικός, επιβαρυντικός, παρηγορητικός, προβιβαστικός, στεγαστικός, συμπαθητικός, χαλαρωτικός

9. -τός -τή -τό & -ητός, -ετός, -ωτός, -στός, -ιστός, -φτός, -χτός

α) αυτός που δέχεται την ενέργεια που εκφράζει το ρήμα, β) είναι άξιος γι' αυτό που εκφράζει το ρήμα, γ) έχει ένα μόνιμο χαρακτηριστικό, δ) γίνεται, ισχύει, λειτουργεί: αγαπητός, ανοιχτός, αντιληπτός, αρεστός, αριθμητός, βαρετός, βατός, βαλτός, βιδωτός, γελαστός, γεμιστός, γερτός, γνωστός, γραφτός, γονατιστός, δαγκωτός, δεκτός, δετός, διαλεχτός, επαινετός, επιθυμητός, επιτρεπτός, ζηλευτός, ζυμωτός, ζωγραφιστός, καθιστός, καυτός, κεντητός, κλαψουριστός, κλειστός, κομματιαστός, κουνιστός, κουρδιστός, κοφτός, κρεμαστός, κτιστός, λυτός, μεταβλητός, μισητός, ξακουστός, ξεχωριστός, ξυπνητός, ορκιστός, παρτός, πλαγιαστός, πλεχτός, πνιχτός, ποθητός, προβλεπτός, προσποιητός, ριχτός, σβηστός, σκαλιστός, σκαστός, σκεπαστός, σκυφτός, σμιχτός, σπαστός, σταυρωτός, στριφτός, στρωτός, σφιχτός, σφραγιστός, σχιστός, συλλαβιστός, ταιριαστός, τακτός, τραβηχτός, τραγουδιστός, τρανταχτός, τριφτός, φερτός, φθαρτός, φτιαχτός, φτυστός, χαμογελαστός, χτυπητός, χωριστός

άσκηση 3: Αντιστοιχίστε τα επίθετα με τα ουσιαστικά:

1. γεμιστές	α. βιβλίο	6. κλειστός	στ. αβγό
2. βαρετό	β. πιπεριές	7. ριχτό	ζ. δωμάτια
3. κεντητό	γ. κρέας	8. χτυπητό	η. χαρακτήρας
4. ψητό	δ. μουστάκι	9. χωριστά	θ. κρασί
5. στριφτό	ε. μαξιλάρι	10. διαλεχτό	ι. φόρεμα

10. -τος -τη -το, -ητος, -ωτος, -ιστος

α) με α- στερητικό: δεν ισχύει, δεν έχει υποστεί τη διαδικασία του ρήματος, είναι το αντίθετο: αβαθμολόγητος, αβάσταχτος, άβγαλτος, αδέσποτος, άδετος, αδημοσίευτος, ακάλεστος, ακαλλιέργητος, ακανόνιστος, ακούραστος, αλύγιστος, άλυτος, αμάραντος, αμάρτυρος, αμάσητος, αναρίθμητος, ανέγγιχτος, ανείπωτος, ανεξήγητος, ανοικοκέρευντος, ανυπότακτος, ανυποψίαστος, απάτητος, απερίγραπτος, απρόσεκτος, ασήκωτος, ασιδέρωτος, αστέγνωτος, αστόχαστος, ασφράγιστος, ατίμητος, άφθαστος, αφορολόγητος, αγάριστος, αχτένιστος, αχτύπητος, αχώνευτος, αψυχολόγητος

β) που γίνεται αυτό που λέει το α' συνθετικό: αυτοδίδακτος, γλυκομίλητος, δυσδιάκριτος, δυσθεώρητος, δυσκολοαπόκτητος, ευάλωτος, εύθραυστος, ευκολοδίδακτος, ευπαρουσίαστος, κατάμεστος, κατάφυτος, καχύποπτος, μαρμαρόστρωτος, νεοσύλλεκτος, νεοφώτιστος, νεόχτιστος, ορθάνοιχτος, νερόβραστος, ξένοιαστος, ξενοίκιαστος, ξενόφερτος, ξεφούσκωτος, ξυλόγλυπτος, πρωτόβαλτος, πρωτόβγαλτος, τυχάρπαστος

2.2.2. ΕΠΙΘΕΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΑΠΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

1. -άδικος -άδικη -άδικο

αυτός που έχει τα χαρακτηριστικά: αυθάδικος, ραγιάδικος, σφουγγαράδικος, τσολιάδικος, φαφλατάδικος, φουκαράδικος, ψαράδικος

2. -αίος -αία -αίο, -ιαίος -ιαία -ιαίο (λόγιο)

- α) τόπος:** αιγαίος, ακραίος, ακταίος, ακρογωνιαίος, γναθιαίος, γωνιαίος, δωδωναίος, εδαφιαίος, Κερκυραίος, κορυφαίος, λερναίος, λιμναίος, μεσαίος, μηριαίος, μικρομεσαίος, μυκηναίος, νωτιαίος, πρυμναίος, ραχιαίος, σιαμαίος, χερσαίος, ωμιαίος
- β) χρόνος, μέγεθος, ποσότητα:** αρχαίος, εβδομαδιαίος, εξαμηνιαίος, μηνιαίος, οβελιαίος, πεμπταίος, προγαμιαίος, προτεραίος, προτελευταίος, τελευταίος, τεταρταίος, τριμηνιαίος, τριταίος, υστεραίος
- γ) τρόπος:** αγελαίος, αγοραίος, αδαμιαίος, ακαριαίος, ακμαίος, αμοιβαίος, αναγκαίος, αποδιοπομπαίος, αστραπιαίος, βαθμιαίος, γενναίος, γιγαντιαίος, δρομαίος, ενιαίος, κεφαλαίος, κλοπιμαίος, κολοσσιαίος, λαθραίος, μετωπιαίος, μοιραίος, πηγαίος, ποσοστιαίος, ραγδαίος, σπουδαίος, στεφανιαίος, στιγμιαίος, τροχιαίος, τυχαίος, χυδαίος, ωραίος, ωριαίος

άσκηση 4: Αντιστοίχισε τα επίθετα με τα ουσιαστικά:

1. μηνιαίος	α. σχέσεις	6. γενναίος	στ. αποβολή
2. τροχαίο	β. γράμμα	7. νωτιαίος	ζ. έρωτ
3. προγαμιαίες	γ. μισθός	8. ωριαία	η. μυελός
4. στεφανιαία	δ. ατύχημα	9. αγοραίος	θ. προϊόντα
5. κεφαλαίο	ε. νόσος	10. λαθραία	ι. στρατιώτης

ΧΡΗΣΗ: αιγαίο πέλαγος, ακραία κατάσταση, ακρογωνιαίος λίθος, δωδωναίος Δίας, κορυφαία τραγωδός, λερναία ύδρα, μεσαίο δάκτυλο, μικρομεσαία επιχείρηση, σιαμαία αδέρφια, αρχαίοι πρόγονοι, εβδομαδιαία εργασία, μηνιαία δίδακτρα, τεταρταίος πυρετός, αμοιβαία κεφάλαια, αποδιοπομπαίος τράγος, αστραπιαία αντίδραση, βαθμιαία εξέλιξη, γιγαντιαία αφίσα, ενιαίο πλαίσιο, κεφαλαία γράμματα, κολοσσιαίος προϋπολογισμός, λαθραίος επιβάτης, μετωπιαία σύγκρουση, μοιραία γυναίκα, πηγαίο χιούμορ, ραγδαία βροχή, σπουδαίος καλλιτέχνης, τυχαία συνάντηση, χυδαία γλώσσα, ωραία κοπέλα, ωριαία αντιμισθία

3. -αλέος -αλέα -αλέο

χαρακτηρισμός ιδιότητας σε μεγάλο βαθμό: αβυσσαλέος, γηραλέος, διψαλέος, θαρραλέος, κραυγαλέος, λεπταλέος, λυσσαλέος, νυσταλέος, πειναλέος, ρωμαλέος, σιγαλέος, υγραλέος, υπναλέος, φευγαλέος, φρικάλέος, ψωραλέος

4. -άτος -άτη -άτο

α) φαγητό ή γλυκό: αμυγδαλάτος, βουτυράτος, ζαχαράτος, καρυδάτος, κρασάτος, κροκάτος, λεμονάτος, μαρινάτος, μαστιχάτος, μελάτος, ξιδάτος, πιπεράτος, ρετσινάτος, ριγανάτος, σιταράτος, σουσαμάτος

β) χαρακτηρίζεται από: αεράτος, αφράτος, γενάτος, γουνάτος, δροσάτος, καλοσυνάτος, καραμπινάτος, κεφάτος, κιτσάτος, κολονάτος, κοτσονάτος, κουδουνάτος, λουλουδάτος, λουσάτος, μεσάτος, μουσάτος, μουστακάτος, μυρωδάτος, ντελικάτος, ορεξάτος, ποδαράτος, ποζάτος, πωγωνάτος, ραφινάτος, σικάτος, σπαθάτος, σταμπάτος, τσεκουράτος, φεγγαράτος, φιγουράτος, φινετσάτος, φλεβάτος, φλογάτος, φρυδάτος, χιονάτος, χλιδάτος, χνουδάτος

5. -ειδής -ειδής -ειδές

μοιάζει κι έχει τα χαρακτηριστικά: αβγοειδής, αйлουροειδής, ανθρωποειδής, βελονοειδής, δρεπανοειδής, ελικοειδής, ελλειψοειδής, θαμνοειδής, θυρεοειδής, θυσσανοειδής, κρυσταλλοειδής, κυβοειδής, κυκλοειδής, κυλινδροειδής, πυραμοειδής, ρευματοειδής, σπειροειδής, σφαιροειδής, τερατοειδής, τραπεζοειδής, φασιστοειδής, χονδροειδής, ωοειδής

ουσιαστικοποιημένα: ομάδα ζωντανών οργανισμών: αйлουροειδή, ανθρωποειδή, αστεροειδής, βοοειδή, ομοειδή, οστρακοειδή, παντοειδή, πιθηκοειδή, φοινικοειδή, πιττακοειδή

μειωτική σημασία: γυναικοειδής, φασιστοειδής

ΧΡΗΣΗ: ελλειψοειδής πυραμίδα, θυρεοειδής αδένας, λευκωματοειδής απόχρωση, σκωληκοειδής απόφυση, σωληνοειδές φόρεμα, ταυροειδής λαιμός

άσκηση 5: Αντιστοιχίστε τα επίθετα με τα ουσιαστικά:

1. χονδροειδής	α. σχήμα	6. κερατοειδής	στ. δρόμος
2. σταυροειδής	β. συμπεριφορά	7. αραχνοειδής	ζ. γραφή
3. αβγοειδής	γ. φυτό	8. οφιοειδής	η. αρθρίτιδα
4. κακτοειδής	δ. ουρά	9. σφηνοειδής	θ. χιτώνας
5. ψαλιδοειδής	ε. ναός	10. ρευματοειδής	ι. ύφασμα

άσκηση 6: Από τα παραπάνω επίθετα βρείτε 5 ουσιαστικά που τα κατασκευάζουν με το επίθημα *-ειδής*.

6. -ένιος -ένια -ένιο

ύλη, χρώμα, ιδιότητα: αγαλματένιος, ασημένιος, αχυρένιος, γρανιτένιος, διαμαντένιος, κερένιος, κοραλλένιος, μεταξένιος, μολυβένιος, παραδεισένιος, παραμυθένιος, πουπουλένιος, σοκολατένιος, σιδερένιος, τενεκεδένιος, τιποτένιος, τριανταφυλλένιος, χρυσαφένιος

7. -ερός -ερή -ερό, -ηρός -ηρή -ηρό, -αρός -αρή -αρό

αυτός που έχει ή περιέχει σε μεγάλο βαθμό: αγκαθερός, αιχμηρός, αμμουδερός, αριστερός, ασπριδερός, αυστηρός, βαμβακερός, βουερός, βραστερός, βρομερός, βροχερός, γλυκερός, γοερός, γυαλιστερός, δολερός, δροσερός, ζουμερός, ζωηρός, θολερός, καθαρός, καρπερός, κατσαρός, καυτερός, καυτερός, κοφτερός, λαδερός, λασπερός, λιγδερός, λιπαρός, λυγερός, μαλλιαρός, μαυριδερός, μυτερός, νοερός, οκνηρός, πλαδαρός, πονηρός, ρυπαρός, σοβαρός, σουβλερός, σταθερός, στιβαρός, σφαλερός, σιωπηρός, τολμηρός, τρυφερός, τυχερός, φανερός, φανταχτερός, φαρμακερός, φθονερός, φλογερός, χαλαρός, χλιαρός, χλοερός

άσκηση 7: Αντιστοίχισε τα επίθετα με τα ουσιαστικά

1. φοβερό	α. πρόσωπο	9. σταθερός	θ. πιπεριά
2. βροχερός	β. λόγια	10. βλαβερή	ι. τραγούδι
3. κοφτερό	γ. χρώμα	11. καυτερή	ια. συνήθεια
4. μαυριδερό	δ. καιρός	12. λυπητερό	ιβ. χαρακτήρας
5. τσουχτερές	ε. γεγονός	13. παγερό	ιγ. χαμόγελο
6. φαρμακερά	στ. αριθμός	14. κατσαρά	ιδ. κρύο
7. τυχερός	ζ. τιμές	15. αστραφτερό	ιε. μαλλιά
8. φανταχτερό	η. μαχαίρι	16. τσουχτερό	ιστ. Βλέμμα

8. -ής -ής -ί

χρώμα: ασημής, βιολετής, βυσσινής, θαλασσής, κανελής, καφετής, λαδής, λεμονής, μαβής, μενεξεδής, μολυβής, ουρανής, πορτοκαλής, τριανταφυλλής, χρυσαφής

9. -ήσιος -ήσια -ήσιο

αυτός που ανήκει τοπικά και χρονικά: ετήσιος, ημερήσιος, Ιθακήσιος, Πελοποννήσιος

10. -ιακός -ιακή -ιακό

1. προέρχεται, ανήκει: αιγυπτιακός, αυστραλιακός, βαβυλωνιακός, επτανησιακός, θερμαϊκός, κορινθιακός, κυπριακός, ναξιακός, παλαιστινιακός, πελοποννησιακός, ροδιακός, τηνιακός
2. έχει σχέση, έχει χαρακτηριστικά, αναφέρεται: αναγεννησιακός, αντιστασιακός, απεργιακός, αρχειακός, εντυπωσιακός, επεισοδιακός, επιχειρησιακός, εποχιακός, εργαστηριακός, ηλιακός, καλωδιακός, κτιριακός, κυκλοφοριακός, λεπτομερειακός, μονοπωλιακός, μουσειακός, ναυτιλιακός, οικογενειακός, ομοσπονδιακός, παραδοσιακός, παρακμιακός, παραλιακός, παρασκηνιακός, περιστασιακός, περιφερειακός, προνομιακός, συγκοινωνιακός, συνοικιακός, ταμειακός, τηλεπικοινωνιακός, υπαρξιακός, υπερωριακός, χορωδιακός
3. ιατρικός όρος: αρτηριακός, βραγχιακός, γαγγλιακός, επιθηλιακός, ισχιακός, κοιλιακός, καρδιοαγγειακός, κρανιακός, μικροβιακός, οδοντοφατνιακός, τραχειακός

11. -ιάρης -ιάρα -ιάρικο/-άρι, -άρης -άρα -άρικο/-άρι

ιδιότητα-συμπεριφορά: αλανιάρης, βρομιάρης, γκρινιάρης, ερωτιάρης, ζαβολιάρης, ζηλιάρης, ζημιάρης, κανακάρης, κατεργάρης, καυχησιάρης, κοκαλιάρης, κουλτουριάρης, κουρελιάρης, λυσσάρης, μαρτυριάρης, μυξιάρης, ναζιάρης, ντροπιάρης, ξεδοντιάρης, ξεκουτιάρης, ξεμαλλιάρης, παθιάρης, παινεσιάρης, παιχνιδιάρης, παραπονιάρης, παρεξηγιάρης, πεισματάρης, σαλιάρης, σιχασιάρης, σκανταλιάρης, σπυριάρης, ταξιδιάρης, φουκαριάρης, χαδιάρης, χτικιάρης, ψειριάρης, ψωριάρης

12. -ιάτικος -ιάτικη -ιάτικο

- **α)** χρόνος, υποδιαιρέσεις του χρόνου, γιορτές, σημαντικές στιγμές της ζωής: αγιοβασιλιάτικος, αηδημητριάτικος, ανοιξιάτικος, αποκριάτικος, αυγουστιάτικος, βδομαδιάτικος, βραδιάτικος, γαμπριάτικος, γεναριάτικος, γιορτιάτικος, δεκεμβριάτικος, δευτεριάτικος, καλοκαιριάτικος, κυριακάτικος, λαμπριάτικος, μαγιάτικος, μαρτιάτικος, μασκαριάτικος, μεγαλοβδομαδιάτικος, μεσημεριάτικος, μεσοχρονιάτικος, μηνιάτικος, νυφιάτικος, νυχτιάτικος, παιδιάτικος, παραμονιάτικος, παρασκευιάτικος, πασχαλιάτικος, πεμπτιάτικος, προικιάτικος, πρωινιάτικος, πρωταπριλιάτικος, πρωτομαγιάτικος, πρωτοχρονιάτικος, σαββατιάτικος, σαρακοστιάτικος, σεπτεμβριάτικος, τεταρτιάτικος, τριτιάτικος, φεγγαριάτικος, φθινοπωριάτικος, φλεβαριάτικος, χειμωνιάτικος, χριστουγεννιάτικος, χρονιάτικος
- **β)** τόπος: ανηφοριάτικος, (μικρ-)ασιάτικος, γενουάτικος, κενυάτικος, κορφιάτικος, (σερβο-)κροάτικος, μανιάτικος, μυκονιάτικος, σπαρτιάτικος, (αρχοντο-)χωριάτικος

13. -ίδικος -ίδικη -ίδιο, -τζίδικος -τζίδικη -τζίδικο (λαϊκό, τουρκικής προέλευσης)

έχει τα χαρακτηριστικά αυτού που εκφράζει η πρωτότυπη λέξη,

χαρακτηρίζεται από αυτό που εκφράζει η πρωτότυπη λέξη

- α) ατζαμίδικος, γουρλίδικος, ζοριλίδικος, ζορμπαλίδικος, καϊμακλίδικος, караμαλίδικος, κουσουρλίδικος, μαχμουρλίδικος, μερακλίδικος, μπεηλίδικος, μπελαλίδικος, μπερεκλίδικος, μπεσαλίδικος, ντερτιλίδικος, παραλίδικος, πασαλίδικος, ραχατλίδικος, σεβνταλίδικος, σοϊλίδικος, τσαμπουκαλίδικος, τσελεπιδικος, χαμαλίδικος, χασικλίδικος
- β) αεριτζίδικος, αμακατζίδικος, ετοιματζίδικος, εφετζίδικος, καβγατζίδικος, караγκιοζλίδικος, καταφερτζίδικος, κολπατζίδικος, μοστρατζίδικος, νταβατζίδικος, παπατζίδικος, πασοκτζίδικος, πλακατζίδικος, σαματατζίδικος, τζαμπατζίδικος, φασαρτζίδικος, φιγουρατζίδικος, χαβαλετζίδικος, ψιλικατζίδικος

14. -ικος² -ικη -ικο

έχει τα χαρακτηριστικά, αναφέρεται: αράπικος, γέρικος, καμπούρικος, κλέφτικος, μπακάλικος, κλαψιάρικος, ρουτινιέρικος

15. -ικός¹ -ική -ικό

1. εθνικά: α) αγγλικός, βελγικός, ελβετικός, ισπανικός, ιταλικός, κρητικός, β) με αλλαγή τόνου: αρβανίτικος, βλάχικος, εγγλέζικος, ρουμάνικος, σέρβικος, ρώσικος, σκωτσέζικος, τούρκικος, φράγκικος, τσιγγάνικος
2. γλώσσα: α) αγγλική/-ά, γαλλική, γερμανική, ελληνική, κλπ., β) με αλλαγή τόνου: αρβανίτικα, βλάχικα, δανέζικα, κινέζικα, ρωμαίικα, ρώσικα

16. -ικός² -ική -ικό

αναφέρεται, έχει τα χαρακτηριστικά: δημοκρατικός, επιστημονικός, ιστορικός, λογικός, μετωπικός, κεντρικός, σφαιρικός, τηλεφωνικός, χαρισματικός

ΧΡΗΣΗ: αναπτυξιακός νόμος, απεργιακές κινητοποιήσεις, βρεφονηπιακός σταθμός, γυμνασιακές σπουδές, γωνιακό σπίτι, διονυσιακή λατρεία, ενοριακός ναός, επαρχιακός δρόμος, εποχιακή απασχόληση, ερασμιακή προφορά, εφοριακός υπάλληλος, ζωδιακός κύκλος, ηλιακός θερμοσίφωνας, ηφαιστειακή έκρηξη, καρδιακή προσβολή, κυπριακός ελληνισμός, μανιακός δολοφόνος, μεθοριακός σταθμός, μεσογειακή αναιμία, μεσογειακό κλίμα, ναυτιλιακή εταιρεία, νοσοκομειακός γιατρός, ξενοδοχειακή μονάδα, οικιακή βοηθός, οικογενειακή συγκέντρωση, παλιρροιακό κύμα, πανεπιστημιακό άσυλο, παραλιακή λεωφόρος, περιουσιακά στοιχεία, ποντιακή λύρα, προαστιακός σιδηρόδρομος, προθεσμιακή κατάθεση, πτυχιакές εξετάσεις, σεληνιακό τοπίο, σταυροπηγιακή μονή, συγκοινωνιακός κόμβος, τελωνειακός υπάλληλος, φροντιστηριακός καθηγητής, ψηφιακό τηλέφωνο, ωρολογιακή βόμβα

17. -ινος -ινη -ινο

ύλη, χρώμα: αγκάθινος, αέρινος, βελούδινος, γήινος, γίδινος, γούνινος, γυάλινος, γύψινος, δάφνινος, δερμάτινος, δρύινος, καστόρινος, κέρινος, κίτρινος, κοκάλινος, κόκκινος, κρυστάλλινος, μάλλινος, μαρμάρινος, μπρούντζινος, ξύλινος, πάνινος, πέτρινος, πέτσινος, πήλινος, πράσινος, τσίγκινος, τσόχινος, χάλκινος, χάρτινος, ψάθινος

18. -ινός¹ -ινή -ινό

χρόνος: απογευματινός, βραδινός, γιορτινός, εαρινός, εσπερινός, θερινός, καθημερινός, καλοκαιρινός, μεσημβρινός, νυχτερινός, παλιοκαιρινός, πασχαλινός, πρωινός, φθινοπωρινός, χειμερινός, χθεσινοβραδινός

19. -ινός² -ινή -ινό

παράγωγα από τοπωνύμια: βυζαντινός, πατρινός, παρισινός, πεδινός, φλωρεντινός

άσκηση 8: Αντιστοίχισε τα επίθετα με τα ουσιαστικά

1. συριανά	α. αυτοκράτορας	5. παρισινή	ε. έπιπλα
2. σκυριανά	β. μόδα	6. αλεξανδρινή	στ. κρασί
3. καλαματιανός	γ. λουκούμια	7. λημνιό	ζ. σταφίδα
4. βυζαντινός	δ. χορός	8. πατρινιά	η. κοινωνία

20. -ινός³ -ινή -ινό

στοιχεία πολιτισμού-οικονομίας: αγελαδινός, αληθινός, ανθρωπινός, βοδινός, γαϊδουρινός, χοιρινός

21. -ιος¹ -ια -ιο

προέρχεται, έχει τα χαρακτηριστικά: άθλιος, αιφνίδιος, αιώνιος, αρμόδιος, αυτοσχέδιος, γαμήλιος, γενέθλιος, δέσμιος, εγκάρδιος, επιστήθιος, εμφύλιος, ηλίθιος, θαλάσσιος, θεμέλιος, κατοικίδιος, (επ-)ουράνιος, παγκόσμιος, παράλιος, (παρα)ποτάμιος, πλανόδιος, πρόσθιος, σεβάσμιος, σπάνιος, σωτήριος, τίμιος, τιτάνιος, χρόνιος, (υπερ-)ωκεάνιος

άσκηση 9: Αντιστοίχισε τα επίθετα με τα ουσιαστικά:

1. παγκόσμιος	α. συνθήκες	6. χρόνια	στ. αγώνας
2. κατοικίδια	β. μικροπωλητής	7. τιτάνιος	ζ. θάνατος
3. άθλιες	γ. πρωταθλητής	8. γαμήλια	η. νοσήματα
4. εμφύλιος	δ. ζώα	9. αιφνίδιος	θ. χειραψία
5. πλανόδιος	ε. πόλεμος	10. εγκάρδια	ι. τούρτα

22. -ίσιος -ίσια -ίσιο

αυτός που εκφράζει, προέρχεται, ανήκει, ταιριάζει: αγελαδίσιος, αετίσιος, αλογίσιος, αρνίσιος, βαπορίσιος, βαρελίσιος, βουβαλίσιος, βοϊδίσιος, βουνίσιος, γατίσιος, γιδίσιος, ελαφίσιος, θυμαρίσιος, καμηλίσιος, καμπίσιος, κατσίκισιος, κοτίσιος, κριθαρίσιος, λιμνίσιος, μοσχαρίσιος, μουλαρίσιος, παλικάρίσιος, παραδείσιος, πελαγίσιος, πηγαδίσιος, ποταμίσιος, προβατίσιος, σκυλίσιος, σπιτίσιος, τραγίσιος, φιδίσιος

άσκηση 10: Αντιστοίχισε τα επίθετα με τα ουσιαστικά:

1. λιμνίσιο	α. χορός	8. μοσχαρίσια	η. βλέμμα
2. φιδίσιο	β. τυρί	9. μουλαρίσιο	θ. νερό
3. σκυλίσια	γ. κρασί	10. αετίσιο	ι. αλεύρι
4. παλικάρίσιο	δ. γάλα	11. σπιτίσιο	ια. μέλι
5. βαρελίσιο	ε. ζωή	12. πηγαδίσιο	ιβ. μπριζόλα
6. βουβαλίσιο	στ. δρόμος	13. καλαμποκίσιο	ιγ. πείσμα
7. κατσικίσιο	ζ. ψάρι	14. θυμαρίσιο	ιδ. φαγητό

23. -ίστικος -ίστικη -ίστικο

πράγμα ή συμπεριφορά που ανήκει ή ταριάζει συχνά με σημασία μειωτική:
αγορίστικος, αδερφίστικος, ακαταλαβίστικος, αριθμίστικος, αριστερίστικος, βλακίστικος, γεροντίστικος, γεροντοκορίστικος, γιαγιάδίστικος, γραφίστικος, γυναικίστικος, γυναικουλίστικος, δασκαλίστικος, δημοσχετίστικος, δημοτικίστικος, διανοομενίστικος, δικηγορίστικος, δουλίστικος, ελιτίστικος, εξυπνακίστικος, ζαμανφουτίστικος, ηθικίστικος, θεατρνίστικος, καλογερίστικος, καουμποϊστικός, караγκιοζίστικος, καρναβαλίστικος, κατινίστικος, κλοουνίστικος, κοπελίστικος, κορακίστικος, κοριτσίστικος, κοροϊδίστικος, κουκλίστικος, κουτσομπολίστικος, λαϊκίστικος, μαϊμουδίστικος, μανιερίστικος, μανταμίστικος, μεγαλίστικος, μπακαλίστικος, μπεμπεδίστικος, μωρουδίστικος, νεολαϊστικός, νεοπλουτίστικος, νεραϊδίστικος, νοικοκυρίστικος, νομικίστικος, οικονομικίστικος, παιδιακίστικος, παιδιάριστικος, παλικάρίστικος, παπαγαλίστικος, παπαδίστικος, παπουδίστικος, παραγοντίστικος, παρείστικος, ροκίστικος, σκυλίστικος, σνομπίστικος, τζαζίστικος, τσολιαδίστικος, φαμφαρωνίστικος, φανταρίστικος, φιλολογίστικος, φουτουρίστικος, χομπίστικος, χωροφυλακίστικος

24. -ώδης -ώδης -ώδες

α) χαρακτηρίζεται από αφθονία, β) ταιριάζει (μειωτικό): αγχώδης, αγωνιώδης, ακανθώδης, αλματώδης, αμώδης, αρωματώδης, βλακώδης, βραχώδης, γαλακτώδης, δαιδαλώδης, δημώδης, ελώδης, ενθουσιώδης, ενστικτώδης, επουσιώδης, ζώδης, θαμνώδης, θεμελιώδης, θηριώδης, θορυβώδης, θυελλώδης, ιλιγγιώδης, καταρρακτώδης, κεφαλαιώδης, κολλώδης, κυματώδης, λασπώδης, μανιώδης, μεγαλειώδης, μνημειώδης, μυθώδης, μυστηριώδης, νεφελώδης, νηπιώδης, ογκώδης, ομιχλώδης, ονειρώδης, οργιώδης, παιγνιώδης, παιδαριώδης, παροιμιώδης, περιπετειώδης, πετρώδης, πνευματώδης, σαρκώδης, σκανδαλώδης, στοιχειώδης, σωματώδης, τερατώδης, τρικυμιώδης, υποτυπώδης, φαντασιώδης, φλεγμονώδης, χλώδης, χυμώδης

25. -ωτός¹ -ωτή -ωτό

έχει τα χαρακτηριστικά στοιχεία: αγκαθωτός, αλυσιδωτός, αμυγδαλωτός, βαθουλωτός, βιδωτός, βοτσαλωτός, γαζωτός, γουρλωτός, γυναικωτός, δαντελωτός, διχλωτός, διχτυωτός, θολωτός, καγκελωτός, καμαρωτός, κλιμακωτός, κροσσωτός, μεταξωτός, μακλαβαδωτός, οδοντωτός, πιτσιλωτός, πλακουτσός, πτυχωτός, ριγωτός, ρομβωτός, σανιδωτός, σπονδυλωτός, σταμπωτός, σταυρωτός, τζαμωτός, τοξωτός, τουρλωτός, τριχωτός, τσιγκελωτός, φιδωτός, φλοκωτός, φολιδωτός, φτερωτός, χνουδωτός, ψαλιδωτός, ψηφιδωτός

2.2.3. ΕΠΙΘΕΤΑ ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΠΙΘΕΤΑ-ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ

1. -ιάρης-ιάρα-ιάρικο & -άρι, -άρης-άρα-άρικο & -άρι

έντονη ιδιότητα-συμπεριφορά: αγαθιάρης, αναποδιάρης, ασπρουλιάρης, αρρωστιάρης, κιτρινιάρης, παλαβιάρης πρωτάρης

ηλικία, δρομέας, μηχανή: δεκαοχτάρης, κατοστάρης, σαραντάρα, τετρακοσάρα, χιλιάρι

2. -ιδερός -ιδερή -ιδερό

χρώμα παραπλήσιο: ασπριδερός, μαυριδερός

3. -ικός² -ική -ικό

από λόγια επίθετα: αυθάδικος, θηριώδικος, μανιώδικος

4. -ούλης -ούλα –ούλικο

υποκοριστικό: ασπρούλης, ασχημούλης, ατακτούλης, γλυκούλης, καημενούλης, καφετούλης, κοκκινούλης, κοντούλης, μελαχρινούλης, μικρούλης, μοναχούλης, νοστιμούλης, ομορφούλης, πεταχτούλης, τοσοδούλης, φτωχούλης, χοντρούλης

άσκηση 11: Βρείτε 5 επίθετα που κατασκευάζουν τα επίθετα σε -ούλης.

5. -ούτσικος -ούτσικη -ούτσικο

υποκοριστικό: ακριβούτσικος, αλμυρούτσικος, απαλούτσικος, αργούτσικος, ασχημούτσικος, γεματούτσικος, γλυκούτσικος, δροσερούτσικος, ζεστούτσικος, καλούτσικος, κοντούτσικος, κουτούτσικος, λεπτούτσικος, μαλακούτσικος, μεγαλούτσικος, μικρούτσικος, παχουλούτσικος, στρογγυλούτσικος, τρελούτσικος, φτηνούτσικος, χαμηλούτσικος, ψηλούτσικος

άσκηση 12: Βρείτε 5 επίθετα που κατασκευάζουν τα επίθετα σε -ούτσικος.

6. -ωπός -ωπή -ωπό σημασία

υποκοριστικό επίθετο: **α)** έχει λίγο διαφοροποιημένα τα στοιχεία, **β)** παραλλαγή χρώματος: αγουρωπός, αγριωπός, αρρενωπός, γαλαζωπός, γκριζωπός, ερυθρωπός, κιτρινωπός, κοκκινωπός, κυανωπός, μελανωπός, ξανθωπός, πρασινωπός, σγουρωπός, σκυθρωπός, στενωπός, χαρωπός, χρυσωπός

2.2.4. ΕΠΙΘΕΤΑ ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

1. -ινός¹ -ινή -ινό, -ιανός -ιανή -ιανό

χρόνος: αλλοτινός, αποψινός, αυριανός, καθημερινός, κατοπινός, παντοτινός, περσινός, προσωρινός, προχθεσινός, σημερινός, τωρινός, φετινός, χθεσινόβραδινός, χθεσινός, ψεσινός

χώρος: αλαργινός, αντικρινός, κοντινός, μακρινός, μπροστινός, παρακατιανός, πλαϊνός

ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Αγνοείται η τύχη του διαστημικού «ιστιοφόρου»

Το πρωτοποριακό διαστημικό σκάφος με ηλιακά ιστία Cosmos 1 φέρεται να έδωσε ελάχιστα σημεία ζωής μετά την εκτόξευσή του, αλλά οι υπεύθυνοι της αποστολής δεν μπόρεσαν να το εντοπίσουν. Τελικά, ανακοίνωσαν ότι η αποστολή απέτυχε, χωρίς όμως να γνωρίζουν τι απέγινε το διαστημικό σκάφος. Η Ομοσπονδιακή Διαστημική Υπηρεσία της Ρωσίας ανακοίνωσε ότι το Cosmos 1 δεν τέθηκε σε τροχιά, επειδή ο πρώτος κινητήρας του πυραυλοφορέα Volna έσβησε αυτομάτως, 83 δευτερόλεπτα μετά την εκτόξευση. Η ηλιακή «ναυσκλώση» γίνεται όχι με τη βοήθεια του ανέμου, αλλά με την πίεση της προσπίπτουσας ακτινοβολίας. Τα φωτόνια της ακτινοβολίας δρουν ως σωματίδια, που πέφτοντας πάνω στο ιστίο προσδίδουν μια μικρή μεν αλλά συνεχόμενη κινητική ενέργεια. Παρόμοια αποστολή είχε επίσης καταλήξει σε αποτυχία τον Ιούλιο του 2001.

Μάλλινα Σαντορίνης ηλικίας 4.000 ετών...

Ευρήματα από τις ανασκαφές της Θήρας μαρτυρούν την ύπαρξη μάλλινων υφασμάτων στην Εποχή του Χαλκού (3000-1100 π.Χ.) και το υψηλό επίπεδο πολιτισμού της νήσου την εποχή εκείνη.

● BHMA Science

Μεσίστιες οι σημαίες στην Τουρκία για τον Πάπα

Οι σημαίες σε όλα τα δημόσια κτίρια της Τουρκίας θα κυματίζουν μεσίστιες ως τη δύση του ήλιου, με την ευκαιρία της κηδείας του Πάπα, ανέφεραν οι υπηρεσίες του Τούρκου πρωθυπουργού.

Η Τουρκία, μια χώρα της οποίας ο πληθυσμός είναι περισσότερο από 99% μουσουλμανικός, έχει επίσης αρκετές χριστιανικές κοινότητες, ανάμεσα τους οι ελληνορθόδοξοι, οι Αρμένιοι, και οι Ασσυρο-Χαλδαίοι.

‘Αδειες παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους

«Η μεγαλύτερη πηγή του μεταναστευτικού νόμου 2910 ήταν η παράγραφος που έδινε τη δυνατότητα έκδοσης αδειών παραμονής μεταναστών για ανθρωπιστικούς λόγους, χωρίς να καθορίζει ποιοι είναι αυτοί οι λόγοι» δήλωσε ο πρόεδρος του Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής του υπουργείου Εσωτερικών, Αλ. Ζαβός.

Μειώθηκε το αγροτικό εισόδημα

Το εισόδημα των Ελλήνων αγροτών μειώθηκε κατά 1,8% το 2005 σε σχέση με το 2004, σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε χθες η Eurostat. Αντίστοιχη εικόνα και στην υπόλοιπη Ευρώπη, όπου το αγροτικό εισόδημα υποχώρησε κατά 5,6%.

1953. Οδός Πρεσπών στο “Διεθνές”.
Το μαχαζί ενυδιάζει μαρμελάδα λουκούμι, γλυκό κονταλιού. Ο Γεώργιος Παύλου “δένει” ζάχαρη και φρούτα σε μοναδικά, μυρωδάτα σιρόπια, με τέχνη και μεράκι. Χρόνο με το χρόνο συσσωρεύει γνώσεις, και πείρα και γίνεται... μαιτρ τον είδους.

Λογοτεχνικά πρωινά της Κυριακής στο Κ.Θ.Β.Ε.

Το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος παρουσιάζει την Κυριακή 3 Απριλίου 2005, στο θέατρο της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, ώρα 12 το μεσημέρι (είσοδος ελεύθερη), το έβδομο στη σειρά Λογοτεχνικό Πρωινό του αφιερωμένο στην ποίηση του λογοτέχνη Πρόδρομου Χ. Μάρκογλου.

Ποιήματα διαβάζουν οι ηθοποιοί: (με αλφαβητική σειρά): Δημήτρης Καρέλλης, Απόστολος Μπαχαρίδης, Στέλλα Σμουλιώτη, Άννη Τσολακίδου, Ακοντεόν: Απόστολος Αρβανιτίδης.

Πετρέλαιο σε μια “εύφλεκτη” περιοχή

Όσον αφορά την εκμετάλλευση του πετρελαίου, τα πρήγματα πηγαίνουν κάπως καλύτερα για τους Αμερικανούς, αφού, για ενόητους λόγους, έδειξαν μεγαλύτερο... ζήλο στο θέμα αυτό. Αυτό, βέβαια, δε σημαίνει ότι το ιρακινό πετρέλαιο ρέει ομαλά προς τις διεθνείς αγορές. Αντίθετα, υπάρχουν πολλά προβλήματα, που οφείλονται στις συχνές επιθέσεις των Ιρακινών, που με κάθε ευκαιρία προσβάλλουν τους αγωγούς πετρελαίου, με αποτέλεσμα να μην έχουν ακόμη τεθεί σε λειτουργία οι αγωγοί πετρελαίου που κατευθύνονται προς την Τουρκία, τη Συρία και τον Λίβανο, παρά μόνο αυτοί που καταλήγουν στον Περσικό Κόλπο. Φαίνεται, δε, ότι η ιρακινή αντισταση δεν έχει καμία σχέση με το καθεστώς του ελεηνού δικτάτορα.

2.3. ΕΠΙΘΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ

2.3.1. ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

1. -δόν/-δήν (λόγιο)

τρόπος: α) αγγελιδόν, βαθμηδόν, βουστροφηδόν, βροχηδόν, κλιμακηδόν, κλοτσηδόν, κρουνηδόν, μετωπηδόν, ποταμηδόν, πρηνηδόν, στοιχηδόν, σωρηδόν, τεμαχηδόν

β) άρδην, βάδην, ερήμην, κατεξοχήν, μάτην, σποράδην, συλλήβδην, (επι-)τροχάδην

2. -ιστί (λόγιο)

(από εθνικά ονόματα) χρήση της γλώσσας: αγγλιστί, αρχαϊστί, βαρβαριστί, γαλλιστί, εβραϊστί, ελληνιστί, λατινιστί, παπαγαλιστί, τουρκιστί, χυδαϊστί

2.3.2. ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΠΙΘΕΤΑ

1. -α⁷ / -ά (λαϊκό)

τόπος-τρόπος-χρόνος: αβασάνιστα, αβίαστα, αγόγγυστα, αιφνίδια, αιώνια, ακάθεκτα, ακατάπαυστα, άμεσα, αναμφίβολα, ανερυθρίαστα, άνετα, αξιμέρωτα, απονήρευτα, αστραπιαία, άψογα, βασικά, βέβαια, βίαια, βορειοδυτικά, γαλήνια, γραπτά, γρήγορα, εγκάρδια, ειδικά, ειρωνικά, ενδόμυχα, εντατικά, ενυπόγραφα, επιγραμματικά, ευχάριστα, δυτικά, θανάσιμα, θαυμάσια, θετικά, ιδιόρρυθμα, ισότιμα, καλά, καλύτερα, κρυφά, λαμπρά, λεπτομερειακά, λογικά, μαζικά, μεθοδικά, μοιραία, ξυστά, όμορφα, ουσιαστικά, παράλληλα, περιοδικά, περιστασιακά, πλουσιοπάροχα, πρώτα, στιγμιαία, συμπερασματικά, συμπτωματικά, συνειδητά, συνολικά, συστηματικά, συχνά, τελικά, τυχαία, φιλικά, φυσικά, χαρούμενα, ψιθυριστά

2. -ί³ (λόγιο)

τρόπος: αδαπανητί, αθεωρητί, ακροβολιστί, ακροποδητί, αμαχητί, αμισθί, ανεπιστρεπτί, απνευστί, ασκαρδαμυκτί, ασυζητητί, ατιμωρητί, αυτοχειρί, ιππαστί, ονομαστί, παννυχί, χιαστί, ψηλαφητί

3. -ως /-ώς (λόγιο)

τρόπος-χρόνος: αεροπορικώς, αεροστεγώς, αλματωδώς, αμέσως, αναλόγως, ανελλιπώς, αντιστοίχως, απταίστως, ασχέτως, αφειδώς, αφιλοκερδώς, βαρέως, βλακωδώς, γελοιωδώς, διακαώς, διαρκώς, διεθνώς, δικαίως, δυστυχώς, εγκαίρως, ειδάλλως, εκτάκτως, εκτενώς, ελαφρώς, εμμέσως, εμφανώς, ενστικτωδώς, επειγόντως, επισήμως, ετησίως, ευρέως, ευτυχώς, ευχαρίστως, ιδιαιτέρως, ιδίως, καθέτως, κακώς, καλώς, καταρρακτωδώς, κυρίως, μανιωδώς, μυστηριωδώς, νομίμως, ολογράφως, ολοταχώς, ομοίως, ονομαστικώς, όντως, οριζοντίως, παγκοσμίως, πάντως, παταγωδώς, πλαγίως, πλήρως, ποικιλοτρόπως, ποσώς, προηγουμένως, πρωτίστως, πυρετωδώς, σιδηροδρομικώς, στοιχειωδώς, συγχρόνως, συνεπώς, ταυτοχρόνως, τελείως, υπηρεσιακώς, υποτυπωδώς

2.3.3. ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

1. -θε (λαϊκό)

τόπος: απάνωθε, αυτούθε, γύραθε, γύρωθε, δώθε, καταδώθε, κείθε, μακριάθε, ολούθε, ουρανόθε, πάνωθε, παραδώθε, πίσωθε, πούθε, σιμάθε, χαμηλάθε

2. -θεν (λόγιο)

τόπος: άνωθεν, αριστερόθεν, εκατέρωθεν, έμπροσθεν, ένδοθεν, ένθεν, εντεύθεν, έσωθεν, κάτωθεν, μακρόθεν, όπισθεν, πανταχόθεν

χρόνος: ανέκαθεν, μητριόθεν, νηπιόθεν, ουρανόθεν, παιδιόθεν, παλαιόθεν, πατριόθεν

2.3.4. ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΦΡΑΣΕΙΣ

1. -εί (λόγιο)

τρόπος: αυθωρεί, αυτοβοεί, αυτολεξεί, αυτοστιγμεί, παμψηφεί, πανδημεί, πανοικεί

2. -ι (λαϊκό)

τρόπος: καταπόδι, μονορούφι, ξεροσφύρι, ομάδαι, πράγματι, σταυροπόδι, στράφι

3. -ίς (λαϊκό)

χρόνος-τόπος-τρόπος: αναμεσίς, αποβραδίς, αποκαινουργίς, καταμεσίς, κοντολογίς, μεσοδρομίς, μεσοστρατίς, μεσουρανίς, μεσοχρονίς, ολημερίς, ολοχρονίς

ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

άσκηση 1: Βρείτε τις λέξεις που κατασκευάζουν τα εξής επιρρήματα:

1. θανάσιμα, 2. μεθοδικά, 3. συστηματικά, 4. στιγμιαία, 5. συνειδητά, 6. φυσικά, 7. εγκαίρως, 8. διεθνώς, 9. ευτυχώς, 10. κυρίως, 11. βροχηδόν, 12. βαρβαριστί, 13. γαλλιστί, 14. βαθμηδόν, 15. αμισθί, 16. χιαστί, 17. δώθε, 18. αποβραδής, 19. σταυροπόδι, 20. ολημερίς

άσκηση 2: Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση:

1. Δεν είμαι κουρασμένη, βαριέμαι..
(ορθώς, σαφώς, κοινώς, απλώς, ψευδώς)
2. Το μαγαζί μας καταστράφηκε και τα
χάσαμε όλα.
(ολοσχερώς, ατυχώς, ευτυχώς, δυστυχώς, συνεχώς, προσεχώς)
3. Η πτήση ήταν κουραστική, αλλά προσγειωθήκαμε
(ομαλώς, φορτικώς, επαρκώς)
4. Θέλω πολύ να πάω στο Παρίσι, δεν νομίζω ότι είναι εύκολο.
(όλως, άλλως, πάντως, όντως, ούτως)
5. Παρακολουθεί όλα τα μαθήματα και δεν απουσιάζει καθόλου.
(επικεικώς, πολυτελώς, απρεπώς, μεγαλοπρεπώς, ανελλιπώς)
6. Το Πάσχα λέμε: -Χριστός ανέστη και - ανέστη.
(αρκούντως, αδίκως, αληθώς, ομολογουμένως)
7. Νομίζω θα τα καταφέρεις στις εξετάσεις, στενοχωριέσαι.
(αενάως, δικαίως, ματαίως, αξίως, μετρίως, αγρίως, οσίως, αδίκως)
8. Με αυτά που λες με καλύπτεις
(πλήρως, παραδόξως, περιέργως, αφθόνως, ενδόξως)
9. Η μεγάλη αποτυχία δείχνει ότι χειρίστηκε την υπόθεση
(μανιωδώς, ηλιθιωδώς, διακαώς, ευλαβώς, αναιδώς)
10. διαβάζω το μεσημέρι, το καλοκαίρι.
(όντως, ιδίως, προσεχώς, συνήθως, συνεχώς)

άσκηση 3: Στις παρακάτω προτάσεις να αντικαταστήσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις με ένα επίρρημα:

1. Πρέπει από την αρχή να σου πω την αλήθεια
2. Ήρθε από το βράδυ
3. Τα εγκατέλειψε στη μέση του δρόμου
4. Μην το ακουμπάτε στο έδαφος
5. Πρέπει να το πεις όλο με μια γουλιά
6. Για να μην τα πολυλογούμε, να κάτσεις να διαβάσεις
7. Τον εξέλεξαν καθηγητή με όλους τους ψήφους
8. Δεν είναι ευγενικό να κάθεσαι με σταυρωμένα πόδια
9. Όλη νύχτα το χτίζανε και το πρωί γκρεμιζόταν
10. Είδαμε ένα πολύ φωτεινό αστέρι στη μέση τ' ουρανού

2.4. ΕΠΙΘΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΡΗΜΑΤΩΝ

2.4.1. ΡΗΜΑΤΑ ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΚΙ ΕΠΙΘΕΤΑ

-αίνω: ακριβαίνω, βαθαίνω, βαραίνω, βουβαίνω, θερμαίνω, κουφαίνω, λαβαίνω, μαθαίνω, ξανθαίνω, παθαίνω, παχαίνω, προλαβαίνω, σημαίνω, σκουραίνω, τυχαίνω, φαρδαίνω, φτηναίνω, χοντραίνω

-αρίζω: παιδιαρίζω

-άρω: κριτικάρω

-εύω: αγριεύω, βασιλεύω, γειτονεύω, δεσμεύω, κηδεμονεύω, νοστιμεύω, λαθεύω, πονηρεύω, προεδρεύω, πρωθυπουργεύω, συντομεύω, συντροφεύω, ταξιδεύω, φυτεύω

-ιάζω/-άζω: αγιάζω, αρραβωνιάζω, αυτοσχεδιάζω, βελονιάζω, βιάζω, βραχνιάζω, βρικολακιάζω, δεκαπλασιάζω, εντυπωσιάζω, εξουσιάζω, κατσομφιάζω, κλουβιάζω, κομματιάζω, κραυγάζω, μελανιάζω, μετριάζω, ονομάζω, ρυτιδιάζω, σκουληκιάζω, σκυλιάζω, στραβολαιμιάζω, σχολιάζω, φωνάζω, χλωμιάζω, ψειριάζω

-ίζω: αδυνατίζω, αρχίζω, βουρτσίζω, εξανθρωπίζω, καβγαδίζω, καληνυχτίζω, καλωσορίζω, κλασικίζω, κιτρινίζω, μαϊμουδίζω, πρασινίζω, πριονίζω, ραβδίζω, σφουγγαρίζω, φυλακίζω, χωρίζω

-ύνω/-ομαι: αμβλύνω, διευκολύνω, διευρύνω, λαμπρύνω, οξύνω

-ώνω/-ομαι: αξιώνω, αραιώνω, βιδώνω, δηλώνω, ελευθερώνω, ζημιώνω, θαλασσώνω, κατορθώνω, κλειδώνω, κουμπώνω, παλαβώνω, πληγώνω, στεφανώνω, υψώνω, χαντακώνω

2.4.2. ΡΗΜΑΤΑ ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΡΗΜΑΤΑ

-ίζω: φεγγίζω

-ουλίζω: μασουλίζω

2.4.3. ΡΗΜΑΤΑ ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ

-άρω: αγκαζάρω, αμπαλάρω, γιουχάρω, γουστάρω, καμουφλάρω, κοπιάρω, λανσάρω, λιντσάρω, μακιγιάρω, ντεμπουτάρω, πακετάρω, ποζάρω, σουτάρω, φουλάρω, φρικάρω

-έρνω: βολτέρνηω, κουμαντέρνω, ρεγουλέρνω

-ίρω: γαρνίρω, σερβίρω

2.4.4. ΡΗΜΑΤΑ ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΤΟΠΟΙΪΑ

-ανίζω: κριτσανίζω, μουγκανίζω

-ίζω: γαβγίζω, γκαρίζω, γουργουρίζω, κακαρίζω, μурμυρίζω, νιαουρίζω, πλατσαρίζω, τιτιβίζω, τουρτουρίζω, τσιτσιρίζω, χουχουλίζω, ψιψιρίζω

ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Πολλαπλασιάζονται τα κρούσματα

Ο νεκρός κύκνος που είχε εντοπιστεί την περασμένη εβδομάδα στην περιοχή μεταξύ Πολύχρονου και Κρυοπηγής είναι θετικός στον υπότυπο H5N1 της γρίπης των πτηνών, επιβεβαίωσε το Εργαστήριο Αναφοράς στο Λονδίνο. Δείγματα από επτά ακόμα κύκνους αποστέλλονται για εξέταση.

Πτοήθηκαν οι αμερικανοί

Απογοήτευσε η ανάπτυξη των Ηνωμένων Πολιτειών το τελευταίο τρίμηνο του έτους, καθώς περιορίστηκε στο 1,1%, ποσοστό που ήταν το χαμηλότερο των τελευταίων τριών ετών, το ήμισυ των προβλέψεων των αναλυτών και το... ένα τέταρτο του τρίτου τριμήνου. Φαίνεται ότι οι υψηλές τιμές των καυσίμων ανάγκασαν ακόμη και τους αμερικανούς καταναλωτές

να περιορίσουν τις δαπάνες τους, οι οποίες αναπτύχθηκαν με τον χαμηλότερο ρυθμό από το δεύτερο τρίμηνο του 2001, όταν η μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου ήταν σε ύφεση. Για τη χαμηλή ανάπτυξη ευθύνεται και η μείωση των δημοσίων δαπανών, η οποία είχε υποστηρίξει την ανάπτυξη το προηγούμενο τρίμηνο. Για το σύνολο του έτους πάντως, η οικονομία αναπτύχθηκε με το ικανοποιητικό ποσοστό του 3,5% – ιδιαίτερα αν το συγκρίνει κανείς με το 1,5% που αναμένεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

άσκηση 1: Βρείτε από ποιο ουσιαστικό ή ποιο επίθετο προέρχονται τα παρακάτω ρήματα:

1. βαραίνω, 2. τυχαίνω, 3. αγιάζω, 4. πρασινίζω, 5. φυτεύω, 6. πριονίζω, 7. στεφανώνω, 8. βιδώνω, 9. αρχίζω, 10. κομματιάζω, 11. κλειδώνω, 12. ονομάζω, 13. θαλασσώνω, 14. προεδρεύω, 15. κριτικάρω, 16. μελανιάζω, 17. παθαίνω, 18. σφουγγαρίζω, 19. στραβολαιμιάζω, 20. νοστιμεύω

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ	ΕΠΙΘΕΤΟ	ΕΠΙΘΕΤΟ

άσκηση 2: Συμπληρώστε το γράμμα ή τα γράμματα που λείπουν:

1. κραυγ..ζω, 2. πυκν..νω, 3. αφρ..ζω, 4. πελαγ..νω, 5. βασιλ...ω, 6. καλημερ..ζω, 7. ταξιδ..ω, 8. ψων..ζω, 9. βελον..ζω, 10. συμβολ..ζω

άσκηση 3: Βρείτε ποια ρήματα παράγονται από τις παρακάτω λέξεις και ξεχωρίστε το επίθημα:

	ρήμα	επίθημα		ρήμα	επίθημα
1.αφρός			11.αηδία		
2.δουλειά			12.καλωσόρισμα		
3.πρόλογος			13.ρίζα		
4.βραβείο			14.πάγος		
5.καληνύχτα			15.πηγή		
6.κίτρινος			16.γειτόνας		
7.άδειος			17.συνέδριο		

8.πίστη			18.ξινός		
9.σύντροφος			19.φτερούγα		
10.ξύλο			20.δήλωση		

άσκηση 4: Βρείτε από ποιες λέξεις παράγονται τα παρακάτω ρήματα:

1. ζεσταίνω, 2. καρφώνω, 3. αγριεύω, 4. φανατίζω, 5. πλουτίζω, 6. χαλαρώνω, 7. φυλακίζω, 8. στενεύω, 9. αντικρίζω, 10. τυχαίνω

άσκηση 5: Μιμηθείτε τις φωνές των ζώων και βρείτε ποια ρήματα παράγονται από αυτές στα ελληνικά. Συγκρίνετε τα ρήματα αυτά με τα ελληνικά.

ζώο	ρήμα	ζώο	ρήμα
1. κότα		6. σκύλος	
2. πρόβατο		7. κόκορας	
3. λιοντάρι		8. γάιδαρος	
4. πουλί		9. γάτα	
5. βάτραχος		10. αγελάδα	

άσκηση 6: Βρείτε τα ουσιαστικά που μπορούν να συνοδεύουν τα ρήματα ως αντικείμενά τους:

1. λανσάρω, 2. κουμπώνω, 3. φουλάρω, 4. ελευθερώνω, 5. σουτάρω, 6. σερβίρω, 7. φυτεύω, 8. μακιγιάρω, 9. υψώνω, 10. σχολιάζω.